

Elpanamázott közvagyon?

Szellemházak a községközpontban

Fotó: Vajda György

A rendszerváltás óta áll romos állapotban két nagy épület Szászbogács központjában. Az egyikre védőháló is került, de ez inkább úgy hat, mintha letakarták volna mindazt, amit az 1989 utáni sajátos gazdasági helyzet eredményezett. Az épületek egykor az igen jól menő szászbogácsi ál-

lami mezőgazdasági vállalatéi (Agrozooviticola Băgaciu) voltak.

Vajda György

(Folytatás a 4. oldalon)

Bekecsalja néptáncfesztivál

A rendezvény céljából azt tűzték ki, hogy az Erdélyben és az anyaországban élő és működő népiérték-hordozók, gyerek- és ifjúsági néptáncgyűttesek számára lehetőséget adjanak a találkozásra.

2.

Közbeszerzési kiírás az A8-as autópályára

Kiírta szerdán a közbeszerzést a közúti infrastruktúráért felelős társaság (CNAIR) az A8-as autópálya Gyergyóditró és a Neamț megyei Grințieș közötti szakaszának megtervezésére és kivitelezésére.

4.

A zaklatás igenis jelen van a tanintézetekben

A zaklatás jelen van a mindennapjainkban, gyakran próbáljuk meggyőzni magunkat, hogy csak elviccelődnek valakinek a súlyával, a testalkatával, vagy bármi másra tesznek megjegyzéseket, viszont ez is zaklatásnak számít.

6.

Lehet jelentkezni A Dalra

November 19-ig jelentkezhetnek zenészek magyar nyelvű alkotásukkal a Duna Televízió által meghirdetett A Dal 2025-ös pályázatára.

10.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Ismét terítéken az agrárpolitika

Vajda György

Florin Barbu mezőgazdasági miniszter csütörtökön Bukarestben, az Európai Gazdák Kongresszusán népszavazást javasolt a mezőgazdasági termelők körében arról, hogy a Közös Agrárpolitika (KAP) 2027 után különváljon-e a többi európai alaptól. A tárcavezető elképzelése szerint a KAP két pillére, a közvetlen támogatás és a vidékfejlesztés megmaradna. A miniszter elmagyarázta, hogy 2027 után az Európai Bizottság a közös agrárpolitikát integrálná a tagállamok számára elkülönített összes pénzalapba. Meggyőződését fejezte ki, hogy ezzel a romániai gazdák nem értenek egyet, ezért európai szintű népszavazást javasol. A miniszter fellépését az is indokolja, hogy az utóbbi években kiéleződött a Közös Agrárpolitika körüli vita, és ezt az új Európai Parlamentnek rendeznie kell, mert bár a gyerek fekvése változott, az ágy ugyanaz maradt. Tovább tart az orosz-ukrán háború, amely további kényszerhelyzetet teremt az európai agrárpiacon, de ott van a „harmadik országokból” beáramló, olcsó, kétes eredetű, rosszabb minőségű élelmiszeripari cikkek dömpingje, amely többféle úton-módon a hazai piacra, a szupermarketek polcaira kerül. Köztudott, hogy még mindig megkülönböztetett támogatásban részesülnek az uniós országokban a mezőgazdászok. Bár ezt, tudomásom szerint, a közös uniós kasszához való hozzájárulás arányától teszik függővé, ez a helyzet a gazdák szintjén elnyert versenyhelyzetet teremt. Joggal áll ki a miniszter a gazdákért, nemcsak politikai kötelessége miatt, hanem azért is, mert tényekkel igazolt, hogy a romániai mezőgazdaságnak – mindenféle nehézség ellenére – ott

(Folytatás a 3. oldalon)

OKTÓBER

31

A nappal hossza: 10 óra 5 perc

Ma **FARKAS, RODRIGÓ**, holnap **MARIANNA** napja

Az év **305.** napja, hátravan **61** nap

IDŐJÁRÁS

Alacsony rétegfelhők

Hőmérséklet:

max.: **15 °C**

min.: **7 °C**

naptár

Isten éltesse!

MARIANNA: női név a latin Marianus (magyarul Marián) férfinév latin női párjából, a Marianából eredhet, de lehet a Mariann továbbképzése is. A legtöbb nyelvben ma már a Mária és az Anna összetételének tekintik.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR: 2024. október 30.

1 €	4,9746 lej
1 \$	4,5914 lej
100 Ft	1,2212 lej
1 g arany	410,6824 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

Megyei hírek

A reformáció ünnepe – közös istentisztelet a Vártemplomban

Oktober 31-én, ma, a reformáció ünnepén istentiszteleteket tartanak a protestáns templomokban. Marosvásárhelyen délelőtt lesznek az istentiszteleti alkalmak, 18 órától pedig közös ünneplésre a Vártemplomba hívják a híveket, ahol a Csereali Református Egyházközség lesz a rendezvény házigazdája. Igét hirdet dr. Székely József, a kolozsvári Alsóvárosi Református Egyházközség lelkipásztora. Az ünnepi műsor keretében a csereali gyermekek, az ifjúság és a vegyes kar énekel.

Rendkívüli fesztiválzáró hangverseny

Oktober 31-én, ma 19 órakor rendkívüli szimfonikus hangversennyel zárul a nemzetközi zenei fesztivál a marosvásárhelyi Kultúrpalota nagytermében. A Marosvásárhelyi Állami Filharmónia szimfonikus zenekarát Pablo Boggiano karmester vezényli. Műsoron: Enescu-, Piazzolla- és Bartók-művek.

Változott a forgalmi rend három mellékutcában

Oktober 28-tól Marosvásárhelyen ismét megnyitották a közúti forgalom számára a George Enescu utcát a Rózsák terétől a Cuza Vodă utca felé. A Városháza utca közlekedési iránya is megváltozott: a Cuza Vodă utca felől a Győzelem tér irányába. Az Ifjúsági utcában a közúti forgalom a Győzelem tértől a Cuza Vodă utca irányába halad.

Terápiás program szenvedélybetegeknek

A Bonus Pastor Alapítvány november 18–29. között 12 napos terápiás programot szervez Magyarózdán, a Terápiás Otthonában szenvedélybeteg férfiak és nők, valamint hozzátartozók részére. A felvétel előzetes interjú alapján történik, amelyre személyesen kell jelentkezni. Várják mindazokat, akik változtatni szeretnének alkohol-, játék- vagy társfüggőséggel terhelt életmódjukon. Jelentkezési határidő: november 11. Jelentkezni, további részletek a 0752-246-814-es telefonszámon (McAlister Magdolna). Részletes információk az alábbi linken találhatóak.

Húsz éve indult újra a katolikus oktatás Marosvásárhelyen

Az ünnepi megemlékezés a Keresztelő Szent János-plébániatemplomban hálaadó szentmisével kezdődik november 5-én, kedden 10 órakor. A szentmisét az érsek mutatja be azokkal a papokkal, akik a 20 év alatt esperesként, iskolaelkészítésként, a státus igazgatótanács tagjaként részt vettek a teológiai osztályok, majd az önálló, többször létrejövő és felszámolt, s amikor szükséges volt, a Bolyai által visszafogadott katolikus iskola életében. A szentmisét követően emléktáblát lepleznek le a Bolyai Farkas Elméleti Líceumban. Az eseményre egy kiadvány is készült, a fényképes tárlat megnyitására 14 órakor kerül sor a Deus Providebit Tanulmányi Ház előterében, majd kerekasztal-megbeszélés lesz a tanulmányi ház nagytermében.

Hírszerkesztő: Szer Pálosy Piroska

Bekecsalja néptáncfesztivál

Múlt szombaton tartották meg a nyolcadik Bekecsalja néptáncalálkozót Szovátán, a helyi Sirülők néptáncgyűttes szervezésében. A rendezvény céljával azt tűzték ki, hogy az Erdélyben és az anyaországban élő és működő népiérték-hordozók, gyerek- és ifjúsági néptáncgyűttesek számára lehetőséget adjanak a találkozásra, az egymástól való tanulásra és ismerkedésre, továbbá, hogy e kiapadhatatlan kultúrkincsben a nagyközönség is gyönyörködhesen.

Az idei szakmai találkozón Nyárad- és Kis-Küküllő menti néptáncgyűtteseket (Bekecs, Szivárvány) láttak vendégül, továbbá Tata testvérvárosból az Általér Református Iskola Kenderburga csoportját és a Pötörke néptáncgyűttes szólista táncosait. A szervezők öröme Küküllődombórról elfogadta meghívásukat és szinte le-táncolta a színpadról a fiatalokat pontozójával a 80 éves Gilyén Miklós. Az esemény két díszmeghívottja, Kacsó

Hanga Borbála és Berecz István előadásában is gyönyörködhetett a közönség, ez a jelenlévőknek példaként szolgált arra, hogy miként lehet egyszerűen, a népi kultúra iránti alázattal, mégis művészi fokon közvetíteni öseink ránk hagyott örökségét. Az eseményt a város polgármestere, Fülöp László Zsolt is megtisztelte jelenlétével, és köszöntötte az értékörzők találkozóját.

Az este táncszalaggal zárult, ahol a

Kedves zenekar biztosította a talpalávalót, tőle megszokott szerénységgel és szakmaisággal, szívesen vették kézbe a hangszereket a Tücsökraj zenészei is, és a művelődési házban senki nem töltötte hiábavalóan az őszi időátállítással nyert egy órát. A hétvége további részét tatai barátaikkal töltötték a szovátaiak, szakmai és közösségi élményekben gazdagodva – adta hírül Kiss Enikő, a Sirülők néptáncgyűttes és a Tücsökraj népi zenekar munkájának irányítója.

A néptáncalálkozó megvalósulásáért köszönetet mondanak a szervezők partnerüknek, Maros Megye Tanácsának és támogatóiknak, a Nemzeti Kulturális Alapnak, a Bethlen Gábor Alapnak, a Csoóri Sándor Alapnak, a Kulturális és Innovációs Minisztériumnak. (GRL)

Fotó: Fülöp Edmund

Mezőgazdasági támogatások

A Mezőgazdasági Kifizetési és Intervenció Ügynökség (APIA) október 16-29. között 546.172 gazdának utalta át a mezőgazdasági támogatások előlegét.

Az APIA szerdai közleménye szerint a több mint félmillió mezőgazdasági termelőnek összesen 444 millió eurót (2,2 milliárd lej) fizettek ki eddig az alaptámogatáshoz kapcsolo

ló előlegként. Az előlegek kifizetése november 30-án zárul. A támogatásra jogosult gazdák a mezőgazdasági garanciaalapról érkező közvetlen támogatások 70 százalékát és a vidékfejlesztési alapról finanszírozott támogatások értékének 85 százalékát kapják meg előlegként.

A kormány összesen mintegy 125 millió lej értékű támogatásban része

síti az üvegházban zöldséget termesztő vállalkozókat. A kedvezményezettek 1000 négyzetméterenként 1000 eurós támogatásra jogosultak. A kormányhatározat szerint a 2024-2025-ben paradicsom, paprika, uborka, lóbab, saláta, spenót, zöldhagyma üvegházi termesztésére adják a de minimis támogatást a vállalkozóknak. (Agerpres)

RENDEZVÉNYEK

Évfordulós ünnepség és jótékonyági bál

A Rotary Club Téka beiktatásának 20. évfordulója alkalmából ünnepséget és jótékonyági bált szervez. Az esemény november 2-án, szombaton 17 órakor a marosvásárhelyi Kultúrpalota kisteremében ifj. Csiky Boldizsár zongoraművész koncertjével kezdődik, majd 19 órától a Grand Szálló Rhapsody termében jótékonyági bállal folytatódik.

Jótékonyági néptáncgála

November 6-án, szerdán 19 órától a marosvásárhelyi amatőr néptáncmozgalom szervezésében jótékonyági néptáncgálára kerül sor a Maros Művészegyüttes előadótermében, melynek bevételét Kupás Sándornak és családjának ajánlják fel. Az előadáson fellép a Bo-

róka, a Borsika, a Csillagfény, a Napsugár és a Zsurló néptáncgyűttes. Partner a Maros Művészegyüttes.

A Ványa és Ő a Stúdió Színházban

November 5-én, kedden 19 órától a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem és a Havi Dráma koprodukciójaként létrejött című előadás látható Patkó Éva rendezésében. A jegyek interneten megvásárolhatók elővételben a Stúdió Színház weboldalán vagy az előadás helyszínén kezdés előtt egy órával. Jegyek foglalhatók a 0791-229-977 telefonszámon vagy a jegy@studiosinhaz.ro e-mail-címen.

Az Alaszka a Yorick Stúdióban

November elejére várható Elise Wilk Alaszka című drámájának ősbemutatója a Yorick Stúdióban. Helyszín: a Yorick Stúdió előadóterme (vár, Mészárosok bástyája), jegyek Sós Beátánál foglalhatók a 0747-487-863-as telefonszámon. Az előadás magyar és román nyelvű, feliratozással mindkét nyelven, így biztosítva minden néző számára a teljes élményt.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Özönvízserű esőzések Spanyolországban

Legkevesebb 63 halálos áldozata van az özönvízserű esőzések következtében kialakult áradásoknak Spanyolországban – közölték a hatóságok szerdán. A legtöbbben, az eddigi adatok szerint 62-en, a kelet-spanyolorzági Valencia tartomány különböző településein vesztették életüket, és még mindig több eltűnt személy után kutatnak.

A hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék településeket tett megközelíthetetlené, köz- és vasúti vonalak váltak járhatatlanná. Az utcákon hömpölygő nagy erejű ár autókat sodort el, házakba tört be. Mozgósították a hadsereg speciális sürgősségi egységét, hogy a katonák részt vegyenek a kutatás-mentésben és a kárelhárításban. A tartományi kormány külön telefonvonalat hozott létre a hozzátartozók számára, és arra szólította fel a térségben élőket, hogy semmiképpen ne induljanak útnak, mivel a legtöbb közutat lezárták a régióban, és az időjárási körülmények miatt helyenként akadozik a távközlés, valamint az

áramellátás is. A spanyol meteorológiai szolgálat (Aemet) tájékoztatása szerint a régióban 24 óra alatt négyzetméterenként több mint 445 liternyi csapadék hullott, amelyre 1966 óta nem volt példa. A rendkívüli időjárás Valencia mellett súlyosan érintette még Kasztília-La Manchát – ahol egy 88 éves asszony vesztette életét – és Andalúzia egyes részeit is. Az esőzések folytatódása miatt okozott óvatosságra szólította fel a térségben tartózkodókat a spanyol miniszterelnök, aki rendkívüli televíziós nyilatkozatban jelentette be, hogy a kormány krízisbizottságot hozott létre. Pedro Sánchez közölte: elsőbbséget

élvez, hogy a katasztrófa sújtotta települések minden segítséget megkapjanak az államtól, és ha szükséges, az Európai Uniótól is a károk elhárításához és az új-jáépítéshez.

A spanyol parlament alsóháza ülését megelőzően egy perc néma főhajtással emlékezett az áldozatokra, a spanyol királyi ház az X-en tett közzé részvénytílvánító közleményt.

Klaus Iohannis államelnök szerdán az X közösségi platformon együttérző üzenetet küldött a Spanyolországot sújtó árvizek miatt. „Mélységes aggodalommal és szomorúsággal tölt el bennünket az emberi életek elvesztése és a spanyolországi súlyos áradások okozta hatalmas katasztrófa. Románia ezekben a nehéz időkben Spanyolország mellett áll. Résztvételünket fejezzük ki az áldozatok családjainak és barátainak” – közölte az államfő. (MTI–Agerpres)

Tűz ütött ki

az atom-tengeralattjárókat gyártó angliai üzemben

Tűz ütött ki a legnagyobb brit hadiipari vállalat, a BAE Systems északnyugat-angliai hajógyárában, ahol a brit királyi haditengerészet nukleáris meghajtású tengeralattjáróit is gyártják. A szerdai rendőrségi tájékoztatás szerint nem áll fenn a nukleáris szennyeződés veszélye.

A Cumbria megyei Barrow-in-Furness városában működő üzemben szerda hajnalban csaptak fel a lángok. A megyei rendőrség „jelentősnek” minősítette a tüzet, amelynek oltása még reggel is tartott. Két embert füstmérgezés tüneteivel kórházba szállítottak. A helyszínen készült felvételek szerint az a hatalmas üzemszarnok gyulladt ki, amelyben az önálló brit nukleáris csapásmérő kapacitást hordozó négy Van-

guard osztályú tengeralattjáró is készült, és ugyanitt gyártják a jelenlegi flotta felváltására hivatott új tengeralattjárókat.

A Konzervatív Párt vezette előző brit kormány 2016-ban döntött a brit nukleáris csapásmérő erő hordozó tengeralattjáró-flotta megújításáról, és a döntést annak idején a londoni alsóház nagy többséggel – a jelenleg kormányzó Munkáspárt támogatásával – jóváhagyta.

A négy tengeralattjáróból álló kötelék lecserélése az akkori előirányzat alapján 31 milliárd fontba kerül, és a program költségvetése 10 milliárd font tartalékot is tartalmaz. A jelenlegi brit atomtengeralattjáró-flotta első egységét 1994-ben bocsátották vízre; az új flotta várhatóan a 2030-as években áll teljes számban hadrendbe. A tengeralattjárók egyenként 16 Trident rakétát hordozhatnak; ezek mindegyike nyolc nukleáris robbanófejrel szerelhető fel. A brit nukleáris ütőerőt hordozó tengeralattjárók közül legalább egy mindig járőrözik a világóceán mélyén, de a brit kormány soha nem felel meg, hogy éppen merre jár. (MTI)

Megszigoríthatják

a szökésben levő elítéltek büntetését

Az alkotmánybíróság elutasította kedden a „szökevénytörvény” ellen a legfelsőbb bíróság által benyújtott óvást, és megállapította, hogy a jogszabály alkotmányos.

A testület kedden egyhangúlag megalapozatlannak nyilvánította, és elutasította a Btk. 2009/286-os cikkelyét módosító törvény ellen benyújtott óvást, és alkotmányosnak minősítette a jogszabályt. A képviselőház október 29-én fogadta el döntő házként azt a törvénytervezetet, amely szerint szökésnek minősül, és 6 hónaptól 3 évig terjedő börtönbüntetéssel sújtható, ha egy szabadságvesztésre ítélt

személy nem jelentkezik a rendőrségen börtönbüntetésének letöltésére. A jogszabály szerint az elítélteknek a jogerős ítélet időpontjától számított hét napon belül kell jelentkezniük a rendőrségen, letölteni a szabadságvesztést. A törvény azt is előírja, hogy az elítélt börtönbüntetésébe beleszámítják a szökésért járó büntetést is. A legfelsőbb bíróság tavaly december 6-án megátamta a jogszabályt az alkot-

mánybíróságon, arra hivatkozva, hogy az sérti a tisztességes tárgyaláshoz és a személyi szabadsághoz való jogot, valamint azt az alkotmányi előírást, miszerint a törvények nem visszamenőleges hatályúak. Az alkotmánybíróság keddi döntésével mindkét kifogást elutasította. A Romániában hozott jogerős ítélet végrehajtása elől külföldre szökött közéleti személyiségek között van Sorin Oprea, Alina Bica, Mario Iorgulescu, Pál herceg, Dragoș Săvulescu. A legtöbb elítélt Olaszországba vagy Görögországba menekül. (Agerpres)

Ország – világ

Felavatták Tordán a német Stada új gyógyszergyárát

Tordán felavatták a német Stada új gyógyszergyárát. A 70 millió eurós beruházás, amelyből 21 millió euró állami támogatás volt, 2022-ben kezdődött. Ez az utóbbi három évtized legnagyobb zöldmezős gyógyszeripari beruházása az országban. A 370 dolgozót foglalkoztató üzem termelési kapacitása évi 150 millió doboz gyógyszer. A termelés 80 százalékát exportra szánják. A termelés október 1-jén kezdődött meg a gyárban, ahol kilenc automatizált termelési vonalon gyártanak kapszulás gyógyszereket, ezek számát tizenkettőre lehet növelni. A 30 ezer négyzetméteres gyár a Torda melletti Arieș ipari parkban, egy 100 ezer négyzetméteres telephelyen található. Az üzem mellé felépítettek egy 7400 raklapos kapacitású automatizált raktárat is. A Stada Arzneimittel AG egy 1895-ben Drezdában alapított gyógyszeripari vállalat. Termékeit közel 120 országban forgalmazzák, alkalmazottainak száma meghaladja a 12 ezret, éves árbevétele pedig 3,3 milliárd euró körül van. Romániában a Stada 1992 óta van jelen egy leányvállalattal. (MTI)

Tíz százalékkal több a határsértő a román–bolgár határon

Az év első kilenc hónapjában tíz százalékkal, csaknem 300-ra emelkedett a román–bolgár államhatár folyami szakaszán elfogott határsértők száma a múlt év azonos időszakához képest – közölte szerdán a határrendészet giurgiui regionális felügyelősege. Az elfogott emberek többsége Irakból, Szíriából, a palesztin területekről, Egyiptomból és Afganisztánból érkezett. Leggyakrabban a Duna-hidakon átkelő vagy kompokkal érkező teherautók rakterében bújtak el, de voltak, akik hamis iratokkal próbálkoztak, vagy megpróbálták kikerülni a kijelölt határátkelőket. A belügyminisztérium nemrég hőérzékelő, fényképezni és filmezni is képes messze látókkal és infravörös érzékelőkkel felszerelt terepjárókkal látta el a giurgiui regionális felügyelőseget. (MTI)

Világháborús lövedéket találtak

A második világháborúból származó, működőképes tüzérségi bombát találtak a Bihar megyei Várad-szentmárton községhez tartozó Váradcehi faluban, a csatornahálózatot végzett munkálatok során. A helyszínrre kiszálló tüzészek megállapították, hogy a csatornázási munkálatokat végző egyik munkás által talált tárgy egy 82 milliméteres kaliberű tüzérségi lövedék, amely a második világháborúból maradt fenn működőképes állapotban. A területet a katasztrófavédelem csapata kutatta át, majd biztonságos helyre szállította a lövedéket, ahol ellenőrzött körülmények között fogják megsemmisíteni.

Ismét terítéken az agrárpolitika

(Folytatás az 1. oldalról)

a helye az EU „agrárhatalmai” között. Évek óta Románia az EU legjelentősebb gabonaexportőre. 2023-ban első helyen állt a kukoricakivitelben, idén júliusban pedig a búzakivitelben hagyta maga mögött az összes többi országot. Bár az idén a szárazság miatt kevesebb lett a gabona, mint tavaly, így is Európa jelentős agrár-gazdasági országa vagyunk. Tegyük hozzá, ehhez jelentősen hozzájárulhatnak az erdélyi magyar gazdák is, mivel a Román Alföld mellett – amely köztudottan a nagy kultúrájú gabonatermesztés hazája – állattenyésztésben, gyümölcsstermesztésben vagy akár a másodlagos termékek (tej, sajt, bor) előállításában komoly konkurenciát jelentenek az uniós gazdáknak. Mert, valljuk be, ma sem könnyű, de aki akar, és befektet gépekre, tudásba, az meg tud élni mezőgazdálkodásból, sőt, ha a korszerű piaci elvek szerint szervezi meg gazdaságát, komoly vállalkozásként is működtetheti gazdaságát. És hál’ istennek, van elég jó példa erre. Ehhez azonban nekünk, vásárlóknak, fogyasztóknak is megfelelően kellene hozzáállnunk, segítenünk a környékünkön élő gazdákat azzal, hogy megvásároljuk a termékeiket, hazait fogyasztunk. Közös jólétünk a fenntartható vidékfejlesztéstől is függ. Csak így akadályozhatjuk meg, hogy elnéptelenedjenek falvaink, elvándoroljanak a fiatalok, mert ez mindannyiunk vesztesége. És ezt kisebbségi helyzetben érezhetjük leginkább. Tenni kell az uniós szintjén, változtatni az ország politikáján, de a döntéshozók mögött mindannyiunk felelőssége, hogy fejlődjön a mezőgazdaság, a vidék. Végül is a mindennapi kenyerünkön van szó.

17 éve működik az 116111-es gyermeksegélyező vonal

Leleki és érzelmi problémák miatt hívták tavaly a legtöbbben az 116111-es gyermeksegélyező számot – derül ki a gyermeksegélyező telefonközpontot működtető egyesület (Asociația Telefonul Copilului) keddi tájékoztatásából. Az egyesület fennállásának 17. évfordulója alkalmából tette közzé adatait.

Ezek szerint 2023-ban a betelefonálók 72,7 százaléka lelki és érzelmi problémákkal küzdött, és a segítséget kérők 24,3 százaléka öngyilkos gondolatokról számolt be. A lelki-érzelmi gondokkal küzdő betelefonálók 42,6 százaléka 13 és 15 év közötti. A tájékoztatás szerint az egyesület együttműködik az illetékes intézményekkel, amelyek azonnal be tudnak avatkozni sürgősségi helyzetek-

ben. Az Európában egységes 116111-es számra érkező hívások száma évről évre folyamatosan növekszik, és több példa volt már rá, hogy egy-egy helyzet, amikor gyermek élete volt veszélyben, egyetlen hívással megoldódott – idézi a közlemény Cătălina Surcelt, az egyesület igazgatóját. Az európai egységes gyermek-lelkisegélyvonal létrehozásáról az Európai Parlament 2006.

január 17-i ajánlása alapján döntöttek, és Románia volt a harmadik ország, amely bevezette a gyermeksegélyező számot. A Child Helpline International – amelyben Romániát a gyermeksegélyező telefonközpontot működtető egyesület képviseli – által közölt adatok szerint Európában évente több mint egymillió gyermeknek nyújtanak tanácsadást a gyermeksegélyező telefonvonalakon keresztül. A világháború óta a mentális egészségügyi problémák a fő okok, amiért a gyermekek tanácsadást kérnek az 116111-es egységes európai segélyvonalon. (Agerpres)

Nőtt a helyhez kötött internet-előfizetések száma

A helyhez kötött internet-előfizetések száma 2023-ban 2,4 százalékkal, a mobil-előfizetéseké pedig 0,4 százalékkal emelkedett az előző évhez képest, míg a vezetékes telefon fővonalak száma 9,1 százalékkal csökkent – derül ki az Országos Statisztikai Intézet vasárnap közölt összefoglalásából. Az adatok szerint tavaly a vezetékes hálózatból kiinduló hívások száma összességében 14,3 százalékkal csökkent. A legnagyobb mértékben a helyi hívások száma esett vissza, ebben

a szegmensekben 28,4 százalékos csökkentést jegyeztek. A nemzetközi hívások és a mobilszámok tárcsázása egyaránt 8,3 százalékkal, míg a saját hálózaton belüli belföldi hívások száma 19,2 százalékkal csökkent. A mobilhálózatból kiinduló hívások száma összességében 6 százalékkal mérséklődött 2023-ban 2022-höz képest. A legnagyobb mértékben a nemzetközi hívások száma csökkent, 17,6 százalékkal. (Agerpres)

Szellemházak a községközpontban

(Folytatás az 1. oldalról)

A rendszerváltást követően a mezőgazdasági egység földjeit különböző cégek vették meg, közöttük egy Piatra Neamț-i vállalat, amely azt tervezte, hogy felújítja az évszázadokkal azelőtt a szászok által telepített és sokáig művelt szőlőt. Nem jött össze, eladták az ingatlant (a földterületeket és az épületeket) a kundi Vale Verde Retreat vállalkozás tulajdonosainak, akik egykori szászbogácsi szászok, még 1983-ban áttelepültek Németországba. Hazajöttek, és turisztikai vállalkozásba kezdtek, amely igen jól ment, a jövedelemből megvásárolták a községközpontban levő épületeket is. Nemcsak turizmussal, hanem munkaközvetítéssel is foglalkoztak, olcsó munkaerőt vittek ki a községből Németországba. Úgy tervezték, hogy átalakítják az épületet, a földszinten borozót, az emeleten szállodaszobákat hoznak létre, és borkóstolóra, gasztronómiai programra hívják a külföldi turistákat. Azt is tervezték, hogy idősotthonnak alakítják át... Igen ám, de ez nagy beruházást igényel, ami nem térült volna meg. Az is felmerült, hogy lakrészeket képeznek ki, és eladják. *Ioan Aldea*, Szászbogács polgármestere elmondta, mindez csak az elképzelés szintjén maradt, mert

konkrét terveket még nem látott. Közben az ügy személyeskedéssé fajult.

– A törvény megengedné, hogy a polgármesteri hivatal megbüntesse a tulajdonost, amiért nem gondozza az ingatlant, de eltekintünk ettől. Közben azzal fordultak hozzám, hogy segítsen a vállalkozásukat, mert „pénzt hoztak” a községnek. Nem értik meg, hogy a hivatal nem ruházhat be magántulajdonba, nincs ahogy a kérésüket teljesítsük, hiába várják el a segítséget. És itt megszakadt mindenféle kommunikáció – nyilatkozta lapunknak a polgármester.

A jelek szerint ennek az ingatlanoknak a sorsát is az idő rendezi el. Sajnos ilyen és ehhez hasonló helyzetbe nem egy vidéki ingatlan került. Közismert, hogy műemlék épületek is rommá lettek, mert a tulajdonosnak túl nagy volt az anyagi megterhelés. Szerencsésnek mondható a geryneszegi kastély, ahol sikerült támogatást nyerni, és felújítani az ingatlant. A nem műemlék épületek azonban több településen tönkremenve rondítják az összképet az ilyen patthelyzetek miatt. Lehet, hogy jogi megoldást kellene találni arra, hogy miként kerülhetnek az önkormányzatok kezébe az ily módon gondozatlanul hagyott ingatlanok.

Közbeszerzési kiírás az A8-as autópályára

Kírt a szerdán a közbeszerzést a közúti infrastruktúráért felelős társaság (CNAIR) az A8-as autópálya Gyergyóditró és a Neamț megyei Grințieș közötti szakaszának megtervezésére és kivitelezésére. Sorin Grindeanu szállításiügyi miniszter Facebook-bejegyzése szerint a 38 kilométer hosszú sztrádaszakasz megtervezésére és kivitelezésére december 19-ig várják az ajánlatokat, a szerződés becsült értéke 6,4 milliárd lej. A versenytárgyalás nyertesének 14 hónap áll majd a rendelkezésére a tervezésre és 40 hónap a kivitelezésre.

A miniszter szerint a sztrádaszakasz teljes hosszának 57 százalékát – mintegy 21 kilométert – alagutak és viaduktok teszik majd ki. A CNAIR Facebook-oldalán közzétett adatok szerint 19 alagút, valamint 63 híd és viadukt épül ezen a szakaszon. A CNAIR ugyanakkor emlékeztetett, hogy az A8-as autópálya Sóvárad és a Neamț megyei Pipirig közötti hegyvidéki szakasza összesen 116 kilométer hosszú lesz. Ebből a Sóvárad és Gyergyóalfalu közötti, 32,4 kilométeres szakasz kivitelezésére december 16-ig, a Gyergyóalfalu és Gyergyóditró közötti 14,4 kilométeres szakasz kivite-

lezésére november 25-ig várják az ajánlatokat. A Gyergyóditró és Grințieș közötti 37,9 kilométeres rész esetében az ajánlatok benyújtásának határideje december 19-e, a Grințieș és Pipirig közötti 31,5 kilométerre pedig még nem hirdették meg a közbeszerzést.

A szerdai kormányúléson jóváhagyták az A8-as autópálya Târgu Neamț és Ungheni közötti szakaszának műszaki-gazdasági mutatóit is. A 88 kilométeres sztrádarész három év alatt készül majd el. A több mint 5 milliárd euró értékű beruházást nagyrészt uniós alapokból finanszírozzák. (Agerpres)

Románia tagja lett az ENSZ globális fenntartható fejlődési hálózatának

Október 29-én, kedden a bukaresti Gazdaságtudományi Egyetem (ASE) Aula Magnájában bemutatták és elindították a Sustainable Development Solutions Network (SDSN) Romániát, amely által az ország jelen lesz az SDSN 47 országos hálózata és 2000 tagszervezete között a legfontosabb globális fenntarthatósági ernyőszervezetben. Az SDSN romániai hálózatát három társelnök koordinálja: Nicolae Istudor egyetemi tanár, az ASE rektora, Borbély László államtanácsos, a Fenntartható Fejlődés Főosztály vezetője, illetve Eden Mamut egyetemi tanár, az SDSN Black Sea regionális szervezetének vezetőségi tagja. A bukaresti Gazdaságtudományi Egyetemnek (ASE) intézményi koordinációs szerepe lesz, és működteti azt az országos hálózatot, amely összefogja a romániai fenntarthatósági tudásfejlesztés terén tevékenykedő intézményeket.

A bemutató rendezvényt az SDSN Romania vezetőtanácsa tagjainak, a hálózat romániai intézményi tagjainak, valamint az SDSN Europe, az SDSN Black Sea és az SDSN Bulgaria, továbbá az Universitaria Konzorcium képviselőinek részvételével, illetve partneregyetemek, kutatóintézetek és civil szervezetek képviselőinek jelenlétében tartották meg. Jelen volt továbbá Marta García Haro, az SDSN hálózati vezető menedzsere, aki a jelen lévő hallgatóknak és tanároknak az SDSN által nyújtott oktatási és kutatási lehetőségekről beszélt.

„A fenntartható fejlődés legelőkelőbb klubjának tagjai vagyunk, megtiszteltetés, hogy lehetőségünk

van Romániát ahhoz a tárgyalóasztalhoz ültetni, ahol azok ülnek, akik globális szinten az egyik legdinamikusabb és legjelentősebb témában – a fenntarthatóságban – szakértőknek számítanak. Az SDSN éves jelentése szerint Románia 166 ENSZ-tagország közül a 40. helyen áll a világszervezet fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén. Most újabb lehetőségünk nyílik további eredményeket elérni” – hangsúlyozta az eseményen Borbély László államtanácsos.

A romániai hálózat elindítása fontos eredmény. A csatlakozáshoz vezető első lépéseket 2018-ban tették meg, amikor a hálózat alapítója és elnöke, Jeffrey Sachs amerikai

professzor és közgazdász Romániába látogatott. A hálózat alapítója bemutató eseményen megfogalmazott videóüzenetében üdvözölte az SDSN Romania elindítását, és hangsúlyozta azt a kulcsszerepet, amelyet betölt majd a Fekete-tenger térségének regionális együttműködésében. Maria Cortés Puch, az SDSN alelnöke online hozzászólásában részletezte és méltatta Románia dinamikus fejlődését a fenntarthatósági célok elérésében.

Az ENSZ által elfogadott fenntartható fejlődési ütemterv, az Agenda 2030 a legfontosabb globális méretű terv, amely nemzetközi célokat állapít meg a fenntarthatóság valamennyi területén és érdekeltségi körében. Az ENSZ Fenntartható Fejlődési Megoldások Hálózatának (Sustainable Development Solutions Network/SDSN) célja, hogy egyetemeket, szakértői csoportokat és kutatóintézeteket mozgósítson szerte a világon a fenntartható fejlődési célok (SDG) és a párizsi megállapodás megvalósítása érdekében. Az SDSN az integrált megközelítéseket támogatja, a tudomány, az oktatás, a kutatás és a szakpolitikai elemzések felhasználását, ugyanakkor ösztönzi a globális együttműködést. (közlemény)

Memoria mortuorum

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Emlékszem, sok-sok évvel ezelőtt, amikor még egymásnak olvastuk fel irásainkat, azóta mindenki magának robotol, és a lektortól, szerkesztőtől, kiadótól szokott megsértődni, ha írásunk nem üti meg – szerintük – a remekmű mértékét, nos, akkoriban egy fiatal bartátnőm, aki azóta hűtlen lett az íráshoz, de annál inkább művelője a jó és prima nagymuzsikának, nos, írt akkoriban egy novellát a halottak napjáról. Semmi konkrétumra nem emlékszem a szövegből, nem tudnék idézni egy foszlányt sem, csupán a hangulata maradt bennem, a filing, az a paradís, ködös korai alkony november elsejéről, amikor fellobbannak a temetőben a gyertyalángok, imbolyognak az árnyak, fehér-vörös-sárga virágok úsznak a dombok felé, és a lelkek elcsendesednek egy percre, mikor találkoznak az ösökkel, azokkal, akiktől örökre búcsút vettünk, és akik talán azóta mindennap velünk vannak az emlékezet végtelenjében.

Dehogy, az emlékezet véges, rövid, hálát-

lan, vethetné valaki ellen, hiszen nem emlékszünk, ha bezártuk az ajtót, amikor kiléptünk, ha elzártuk a gázcsapot, leoltottuk a villanyt. Nem emlékszünk egy fontos tételre, amit fizikából belénk akart sulykolni az iskola, a jó tanár bácsi, amire tulajdonképpen soha többé nem volt szükségünk, de emlékeztünk től függetlenül hat az objektív, rideg valóságban fizikai törvényként. Nem emlékszünk egy szembejövő arcára, nem emlékszünk egy régi utazás élményére, a szállodára, csak a kellemetlenségre, a vámszerű izgalomra, pedig semmi mást nem akartunk becsempészni a szigorú hazába, csak magyar könyvet...

De a szerettekre való emlékezés kívül esik ezeken a mindennapi felejtéseken. Akikkel évtizedekig együtt éltünk, akik felneveltek,

vagy akiket felneveltek, és elragadta tőlünk a kegyetlen, vak halál, betegség, baleset, nos, azok kívül rekednek a felejtésen. Értük ballagunk fel, egyre nehezebben, a dombokra, viszünk virágot, gyújtunk gyertyát, vállaljuk az utazást, a halálátogatást, holott már senki sem él ott, ahol egykor velük voltunk boldogok, tudatlanok, gyermekek. Ők az utolsó bizonyíték, hogy itt laktunk valamikor, s talán a személyiben a helység neve, ahol születünk.

És vannak, akiknek nincs sírja, mert nem lehet, akik csak az emlékezetben élnek. Nekik is kijár a részvét és az emlékező térdhajlás. Ha csak virtuálisan is. A gyertyagyújtás nem kötelező, csupán elvárt...

Megismerjük milliomm sűrű között a keresetet. A miénk is ott áll. Megtalálod. Igazából

nem lehet eltéveszteni azokat a sírokat, amelyeknél te állítottál fejfát, hiszen iránya, hivatása ott van az ösztönökben, a kihunyni nem tudó emlékezetben. És felrémlik a temetés, amikor már száraz szemmel álltál, már sírni sem tudtál, és nem emlékszel, kik voltak veled, kik kívántak részvétet, hány koszorút helyeztek a ravatalra. Csak reájuk emlékszel, akikért mindent hátrahagyva kijöttél, magaddal hozva unokádat (miként téged is valamikor így hozott kézen fogva nagyanyád), hogy az ösökről mesélj, hogy megtanítsd neki az emlékezés csodáját és a családi kötelék erejét, tartósságát, amitől eggyé váltok a történelemben és a jövőben. Higgyél ebben.

És mégis, amikor kiérkezel, és megállsz a sír előtt, és meggyújtánád az áldozati gyertyát, mintha szemrehányóan nézne rád a kő, a fejfa mögül az az arc, amit nem felejtethsz. És azt kérde, miért csak most, miért nem gyakrabban, hiszen az életet az ember a halálra ráadásul kapja, mondja a költő. Meglehet, igaz van.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Az üvegfigurák kilógnak a sorból

– Ők nem színészek, nincs drámai képzettségük, csak annyi, amennyit a projekt keretén belül szereztek, tehát ne várjatok itt eget rengető, nagy színháziasságot, viszont az ő tiszta gondolataikat, érzéseiket kiteszik elétek a színpadra, és kérek szépen, hogy legyetek velük gyöngédek – konferálta fel Bekő Főri Zenkő színművész és ifjúsági mentor a székelyudvarhelyi Üvegfigurák színjátszó kör és a székelykeresztúri középiskolások egy csoportjának Miben más? és Slambe megyünk a világgal című előadásait. A Gyulafehérvári Caritas Fiatalok a változásért projektjének keretében készült produkciókat ezúttal a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum diákjai és tanárai tekinthették meg.

Orbán Júlia

A közönség jóindulatát megnyerő felvezetőre nem csupán azért volt szükség, mert az előadók laikus fiatalok, hanem azért is, mert rendkívül érzékeny, személyes életükből merített tapasztalatokat hoztak a közönség elé. Bár egységesen fehér-fekete ruházatban jelentek meg a színpadon, amikor elénekelték az őket ért, közel száz szóbeli bántalmazásból született dalt, lényük teljesen lemeztelenedett előtűnt. Erő és lélekjelenlét sugárzott sebzettségükből, a felvállalás gesztusából fakadó, kihívó daccal keveredve. Zavarba jöttünk. Nem tudni: a magát tisztán megmutató emberi lélek érzékelése vagy a fülbemászó dalba fogalmazott, pusztító gondolatáramlat váltotta ki belőlünk a kényelmetlenség és zavartság érzetét, később pedig a sokkot. Hiszen több nap múlva is visszhangzott bennünk az előadáson berögzült negatív mantraáradat: „Én lennék a legbol-

dogabb, ha nem kelnél fel holnap. Túl intenzív vagy. Olyan vagy, mint egy elszalasztott csicska. Se anyádat, se apádat nem érdekel. Idegesítő. (...) Nem azért, de nem vagy valami világszépe. Csúnya vagy. Problémás. Fárasztó. Idióta. Nyomorék. Bolond. Kutyaképű. Nem normális. Hiperaktív. Rendetlen. Árva. (...) Semmi kitartás nincs benned. Talán, ha kivásálnád, szép lenne. Szánalmas, undorító ember vagy. Kiszívod az emberekből az életet. Nem vagy kemény, nem vagy könnyű eset. Miért nem vagy olyan, mint a többiek?”

Mindez csupán egy töredéke a dalnak. Vajon hány szóbeli agresszió emléke lappang még bennük hangtalanul? A bántalmazásnak milyen más nyomai rejtőzködnek még a lelkükben? Ebből is mutattak jeleneteket a fiatalok. Testbeszéddel, mozgással, jól olvasható gesztusokkal játsztak el olyan helyzeteket, amikor kiközösítettek valakit a borszíne, kora vagy női volta miatt.

Megmutatták, hogyan működik a sértések láncolata, miként szül tovább agressziót egy rosszindulatú megjegyzés, és hogyan válik agresszorrá az egykor bántalmazott áldozat.

Az előadásnak volt egy látványos koreográfiára épített része is, amikor a fiatalok hosszú sorba rendezett székeken ülve adtak elő egy rendkívül szép, stilizált gesztussort, amelyet Ruzsuly Ervin mozgásművészettel közösen alkottak meg az ifjú előadók. Intenzíven feltörő emlékeket, csattanó pofonok hevét, kiadott vagy visszafojtott érzések indulatát lehetett sejteni a lendületességében és szaggatottságában váltakozó mozdulatok mögött. Az életeti mozgáselemek lüktetését az előadás szerves részét képező zene húzta alá, amelyet Vincze Tímea bábszínész irányított a kulisszák mögött.

Erős jelenetek következtek. A fiatalok szétszéledtek a közönség soraiban, és slammelni kezdtek. Egyazon időben, a terem különböző pontjaiban mondták el az előzőleg Györfi Kata költő segítségével összeállított slameket. A szabadság, a közösségbe való beilleszkedés, az elfogadottság-elutasítottság és az önazonosság témáit érintő verseket refrénszerűen tagolta a nőiességet és a női léthez kapcsolódó sztereotípiákat feszegető, „Lány vagyok” kezdetű szöveg. Ebből osztunk meg egy részletet: „Lány vagyok. Mert ked-

ves, csinos és gondos vagyok. Lány vagyok, mert hallgatok. Nagyon-nagyon ügyesen. Lány vagyok, mert mindig szorul a számodra elegendő türelem. Lány vagyok, mert én vagyok a család szépe, lány vagyok, mert van bennem kellő béke. (...) Lány vagyok, tehát ítélkezel a testem felett, mintha bármit is számítana az a plusz két kiló, amit karácsonykor szedtem fel, vagy az az aprócska bőrhiba, ami megjelent a testemen. Mehet a külsőm Alkotójára az átok, amennyiben a mellem mérete az, ami meghatároz. De szegény testemet én már annyit büntettem, csak azért, mert kislánynak születtem”. Bábéli volt a hangulat... és a hangzavar. Célzott figyelemmel lehetett csak megérteni egy-egy előadóművész közlését. Azt is csak rövid ideig, amíg egy másik fiatal szavai el nem csábítottak bennünket. Alkalmazkodtunk

mindennapjaink hangszennyeződéseihez. Fel sem tűnik a hangok zűrzavara. Hogy zavarban élünk. Zajban. Káoszban. Sokszor még az sem tudatos, hogy irtózatosan zavar. A láthatatlanná, szeretetlenné válás kétségbeesítő félelmétől hajtva egyszerre beszélünk, egyre hangosabban, egymást túlharsogva, és tudatosan lesüketjük magunkat: ne kelljen meghallgatnunk másokat. Ha kíváncsiak és nyitottak vagyunk egymás közléseire, kihívás számunkra meghallani és dekódolni az üzeneteket. Hangzavaros életmódunk természetellenessége és életidegensége megdöbbentő és felháborító érzések formájában tör ránk az előadás során, miközben próbáljuk megérteni a továbbgondolásra és újfajta, emberibb viselkedésre ösztönző slameket. Így vész el a fiatalok hangja, véleménye, segélykiáltása társadalmunk széles közönségében.

Az észak-indokínai szubtrópusi régióban fejlődnek ki a SARS-szerű vírusok

Az emberiség számára kockázatos SARS-szerű vírusok evolúciója és kialakulása az észak-indokínai szubtrópusi régióhoz köthető – állapították meg a Pécsi Tudományegyetem (PTE) Virologiai Nemzeti Laboratórium (VNL) kutatói a COVID-19 pandémia eredetkutatása során.

A Pécsi Tudományegyetem MTI-hez eljuttatott hétfői közleménye szerint a pécsi virológusok egy nemzetközi összefogás keretében értek el hatalmas eredményt a világjárványt okozó koronavírus eredetkutatásában. A szakemberek az elmúlt tíz évben számos expedícióban vettek részt a világ több pontján, hogy megértsék, honnan erednek, miként

működnek és hogyan előzhetők meg a különféle vírusjárványok.

A Molecular Ecology című folyóiratban publikált kutatásuk fókuszában Vietnám és a sarbecovírusok, tehát a járványokat okozó SARS-szerű koronavírusok álltak. Ebbe a csoportba tartozik az elmúlt években sokat emlegetett SARS-CoV-1 és a COVID-19 pandémiát okozó SARS-CoV-2 is.

A pécsi virológusok legutóbbi kutatási eredménye azt a széles körben elfogadott tudományos álláspontot támasztja alá, hogy a SARS-CoV-2 is a természetből ered – írták a közleményben, amely szerint a tanulmány ennél mélyebb összefüggésekre is rávilágít,

ugyanis a SARS-vírusok kialakulásának egy, ez idáig nem ismert folyamatát tárta fel.

Vietnám földrajzi elhelyezkedés szempontjából rendkívül érdekes, hiszen az észak- és déli régió más-más éghajlati viszonyokkal, ezáltal más ökológiai tulajdonságokkal bír.

A szakemberek az ország több pontján gyűjtöttek mintát, és összesen 38 újonnan felfedezett SARS-szerű vírust azonosítottak. Az új vírusok között akadtak olyanok, amelyek a SARS-CoV-1 vagy a SARS-CoV-2 evolúciós őseiként értelmezhetőek, de különös módon a kettő keverékeit is kimutatták. A legkiemelkedőbb eredmény azonban meglepő módon nem az új ví-

rusok leírásában jelentkezett. Az ország ökológiai és éghajlati szempontból eltérő északi és déli régiója ugyanis a vírusok evolúciója és kialakulása szempontjából nagyon eltérő műhelynek bizonyul – olvasható a közleményben.

A kutatás eredményei alapján úgy fest, hogy az emberiség számára kockázatos SARS-szerű vírusok evolúciója és kialakulása az észak-indokínai szubtrópusi régióhoz köthető – írták. A kutatók ennek hátterében számos olyan paramétert sejtene, amelyek a gazdaállatok, a vadállatok életciklusát befolyásolják, ilyen például a téli hibernáció vagy eltérő fajösszetétel, életvitel.

A közlemény szerint a kutatási

eredmények nemcsak tudományos szempontból kiemelkedőek, hanem hosszú távon a társadalmat is szolgálják, mivel hozzájárulnak a jövőbeli járványok megelőzéséhez és hatékony kezeléséhez.

„Ha tudjuk, honnan származnak ezek a vírusok, jobban felkészülhetünk a potenciális járványokra, és csökkenthetjük azokat a folyamatokat, amelyek hozzájárulnak az emberi megbetegedések kialakulásához. Ilyenek például a biodiverzitás megőrzése, valamint a vadállatok kereskedelmének és fogyasztásának korlátozása olyan területeken, ahol ezek a vírusok előfordulhatnak” – olvasható a közleményben. (MTI)

Évente egy osztálynyi gyerek lesz öngyilkos Magyarországon

A zaklatás igenis jelen van a tanintézetekben, foglalkozni kell vele!

Szinte nincs iskolás gyerek, aki ne találkozott volna már a zaklatás, bántalmazás valamely formájával, vagy azért, mert őt bántják, vagy mert ő bánt másokat, és ha egyik sem, akkor „csak” szemlélője az erőszaknak. A mindennapok tapasztalata sajnos az, hogy a zaklatás, a bullying minden oktatási intézményben jelen van, és a szülőknek, pedagógusoknak nem szabad elbagatellizálni ezeket a helyzeteket, hiszen ha elfajulnak a dolgok, annak súlyos következményei lehetnek. Magyarországon évente harminc-negyven, azaz egy osztálynyi diák lesz öngyilkos amiatt, hogy zaklatják – hívta fel a figyelmet Marosvásárhelyen, a Kult kulturális alternatív fesztiválon tartott előadásán a Jócó bácsiként közismert Balatoni József pedagógus, influenszer, tréner és író, aki 15 éve foglalkozik kamaszokkal.

Menyhárt Borbála

A zaklatás jelen van a mindennapjainkban, gyakran próbáljuk meggyőzni magunkat, hogy csak elviccelődnek valakinek a súlyával, a testalkatával, vagy bármilyen másra tesznek megjegyzéseket, viszont ez is zaklatásnak számít. Balatoni József szerint mindenki el fordul, hogy néha olyat mond, amivel megbántja a másikat, és ez nem is számít zaklatásnak, csak akkor, ha szándékosan mondok, teszek valamit, amivel „jól odaszúrok a másikat”. – Három feltételnek kell teljesülnie ahhoz, hogy zaklatásról beszéljünk. Az első, hogy minden esetben szándékos, a másik, hogy ismétlődik, illetve hosszú ideig tart. A harmadik pedig, hogy egyenlőtlen erőviszonyok mentén zajlik – mutatott rá.

A bántalmazásnak különböző formái vannak, a fizikai – amikor valakit megvernek, lökdösnék – a gyerekek körében a legkevésbé fordul elő. A leggyakoribb a verbális zaklatás, a szidalmazás, gúnyolódás, poénkodás valakinek a kárára. Rejtett zaklatásnak minősül a pletyka, amikor a hátunk mögött kibeszélnek; a felnőttek körében ez sokkal jellemzőbb, mint a gyerekeké. Az online zaklatás az internet világában zajlik, és az az érdekes, hogy többnyire nem ismerősök, hanem idegenek követik el. Az előadó megjegyezte, sokan azt gondolják, egy ismert embernek sok mindent el kell tennie, de nem így van, egyáltalán nem kell! Például, ha látunk egy színészt játszani, elmondhatjuk, hogy nem tetszett az alakítása, de azt már nem, hogy hogy néz ki ez a barom. Ez már nem valakinek a véleménye, hanem az érintettet minősíti. Ha azt mondja egy diák, hogy unta az órát, az a saját véleménye, nem a tanárt minősíti, de ha kijelenti, hogy a tanárnő unalmas idióta, az viszont már nem engedhető meg – hívta fel a figyelmet Balatoni József.

Nem elég csak az áldozattal foglalkozni

A kamaszokkal való munka terén sokéves tapasztalattal rendelkező előadó elmondta, a bántalmazásnak az áldozat és a zaklató mellett ugyanúgy résztvevői a bábéskodók, a szemlélők is, akik ugyan tevékenyen nem vesznek részt a zaklatásban, de nem tesznek ellene, ezért mind a három szereplővel foglalkozni kell. – Gyakori, hogy ha fény derül egy bántalmazásra az iskolában, az osztályban, az áldozattal foglalkozunk, a zaklatót megdorgálják, és ezzel lezártak tekintik a dolgot. Nem szabad elfelejteni, hogy pszichésen a bábéskodókat is megviseli a dolog. Ha őszinték vagyunk, mindannyian voltunk már áldozatok valamilyen szinten, és a többségünk zaklató is, sőt bábéskodó is. Ez utóbbiak pszichológiája nagyon érdekes, hiszen általában ők vannak a legtöbben, és meg tudnák akadályozni a bántalmazást. Például van két fiú, akik kipécézték maguknak egy harmadik fiút, akit zaklatnak, az összes többi gyerek az osztályból pedig látja és eltűri. Miért tűrik el, miért nem lép közbe a hús gyerek? Mert azt érzik, hogy akkor legalább nem engem bánt, ha közbelépek, én is kerülhetek az áldozat szerepébe, ezért inkább nem avatkozom bele, nehogy én legyek a következő áldozat.

Ugyanakkor hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy a zaklató gonosz, adunk neki egy igazgatói intőt, és ezzel el van intézve. De ez nem megoldás, ez csak olaj a tüzre! Egy kutatásból ugyanis kiderült, hogy a zaklatók 80-90 százaléka egy másik helyzetben áldozat, és így próbál kompenzálni, feloldani magában a feszültséget. Ezért vele is le kell ülni és beszélgetni. Természetesen meg kell kapnia a megfelelő szankciókat a tetteiért, de ne érjük be ennyivel, próbáljuk meg kideríteni, miért teszi, amit tesz. És a bábéskodókkal is kell foglalkozni, el kell beszélgetni velük arról, miért nem avatkoztak közbe. Volt egy kísérlet, ami rávilágított arra, hogy ha valaki az utcán rosszul lesz, akár több százan elmennek mellette, mert azt gondolják, majd más segíteni fog, vagy hogy ők úgysem tudnak jól segíteni. De abban a pillanatban, amikor egyetlen ember odalép hozzá, öt-hat-tíz másik ember is odaugrik, hogy segítsen. Amíg az az egy odalép, lehet, hogy az illető meghal. Ezt kell megértetni a bábéskodókkal, hogy ha félrenézünk, óriási lelki vívódást okozunk annak, akinek segítségre van szüksége, hiszen tudja, hogy segíthetnénk, de nem tesszük – emelte ki Jócó bácsi.

Zaklató bárki lehet: osztálytárs, tanár, edző

Zaklató bárki lehet, osztálytárs, ismerős, kortárs, felnőtt, tanár, edző, szülő, köztisztviselőben álló személy, de akár ismeretlen is – szögezte le Balatoni József, aki fontosnak tartotta felhívni a figyelmet, hogy ha megkeres egy gyereket, hogy egy köztisztviselőben álló személy zaklatja, ne söpörjük a szőnyeg alá azzal, hogy az biztosan nem lehet. Mint mondta, találkozott már a pályafutása során edzővel, aki több mint harminc évig gyerekeket zaklatott, és az egykori áldozatok csak felnőttként mertek végre beszélni róla. Sokan tudnak pedagógusokról, akik verbálisan zaklatják a gyerekeket, sok esetben csak folyamatosan mondogatják, hogy „de hülye vagy már megint”. Ha mindennap elmondja valaki a gyerekeknek, hogy hülyék vagytok, vagy soha nem fogtok leérettségizni, egy idő után ez szorongást okoz, gondolkodni kezdenek azon, hogy tényleg nem érnek semmit – tette szavá.

Egyedül az online térben olyan, mintha bringázna a gyerek az autópályán

Balatoni József néhány megdöbbentő statisztikai adatot is megosztott a marosvásárhelyi előadásán részt vevő szülőkkel, pedagógusokkal. 2022-ben az UNICEF-nek volt egy felmérése, amely során több mint ezer magyarországi középiskolást kérdeztek a zaklatásról, a válaszok alapján pedig a gyerekek első alkalommal 6-10 éves kor között szembesültek vele, tehát már a kisiskolás korosztályra is jellemző. A kitöltők 85 százaléka volt már zaklatás áldozata, 58 százalékukat lelkiileg bántották, elenyésző volt azok száma, akik fizikai bántalmazásról számoltak be.

Az esetek 93 százalékában az osztálytár-

suk követte el ellenük, tehát pedagógusként, osztályfőnökként nagyon oda kell figyelni erre – hangsúlyozta Balatoni József, aki szerint a megkérdezett diákok egyharmada vallotta be, hogy ő maga is volt már zaklató.

– A diákok kevesebb mint egyharmada állította, hogy mert beszélni arról egy felnőttnek, hogy mi történt vele, vagy mert szégyellte, hogy vele ez megtörtént, vagy pedig attól tartott, hogy nem fogják elhinni. Tehát az első számú feladat, hogy olyan környezetet alakítsunk ki a gyerek körül, hogy az merjen elmondani bármit, olyan dolgot is, ami kellemetlen számára. A gyerekek 42 százaléka azt mondta, hogy a pedagógusok tudnak erről, és 33 százaléka, hogy tesznek is valamit ellene. Tehát a több mint ezer diáknak az egyharmada mondta, hogy a pedagógusok tettek valamit a zaklatás ellen! Ez volt számomra az ijesztő adat, hogy tényleg nem történt semmi, vagy csak a diák érezte így? – tette fel a kérdést az előadó.

Hozzátette, tipikus példa, hogy ha fény derül egy ilyen esetre, felállítják a zaklatót az osztály előtt, és megszégyenítik. Ennek a következménye azonban az lesz, hogy másnap észrevétlenül, de sokkal durvábban fogja bántani az áldozatát. Ez csak olaj a tüzre, és általa azt tanítjuk a gyerekeknek, hogy a bántalmazást megaláztatással büntetjük, legitimizáljuk a bántalmazást. Egy esetet is elmesélt, amikor öngyilkos lett egy fiú, mert a társai zaklatták, és amikor kiderült, felnőtt férfiak hajtóvadászot indítottak a három zaklató fiú ellen. – Ha erőszakra erőszakkal válaszolunk, ezzel azt tanítjuk a gyerekeknek, hogy ez a megoldás, és ez nincs rendjén – hangsúlyozta.

Az egyre gyakoribb online zaklatás kapcsán Balatoni József elmondta, egy 2020-as felmérés szerint Magyarországon a 10-18 éves gyerekek mintegy nyolcvan százaléka rendelkezik online platformmal, profillal. Ennek a hátulütője, hogy míg az iskolai zaklatás megszűnik, amint a gyerek kilép az iskola kapuján, és otthon legalább biztonságban érezheti magát, az online zaklatásnak az áldozat a nap 24 órájában ki van téve, bármikor megtörténhet, ez pedig állandó stresszforrás.

Ugyancsak az UNICEF 2020-ban, az online zaklatás kapcsán végzett kutatása világított rá arra, hogy ez a lányokat kétszer akkora arányban érinti, mint a fiúkat, mivel egy része az online zaklatásoknak szexuális tartalmú. Az esetek egynegyedében ismeretlen személy volt a zaklató, például olyan felnőtt, aki gyerekeknek adta ki magát az online térben, és így kezdett beszélgetni az áldozatokkal.

Mivel az online világ veszélyeinek egyre zsengebb korban ki vannak téve a gyerekek, az alsós tanítóknak is foglalkozni kell vele, ugyanakkor a szülők is felelősen kell eljárniuk – hívta fel a figyelmet Jócó bácsi. – Az adjon egy 5-6 éves gyereknek telefont a ke-

zébe, aki felkészítette arra, hogy ott esetleg szembejöhessen vele erőszak vagy bármilyen más, hiszen a gyerek is véletlenül félrekattint, vagy néha beugrik egy-egy videó a YouTube-on, amit nem kellene látnia. A gyereket nem szabad az online térben egyedül hagyni, ez olyan, mintha kiküldenénk egy bringával az autópályára – vont párhuzamot az előadó.

Árulkodó jelek

A kamaszok körében a világon a negyedik, Európában pedig a második leggyakoribb halálzási oknak számít az öngyilkosság, Magyarországon jelenleg évente 30-40 diák lesz öngyilkos. Ez egy osztálynyi tanulót jelent, és az esetek többségében a zaklatás áll a háttérben – kongatta meg a vészharangot Balatoni József.

Ezért rendkívül fontos mind a pedagógusoknak, mind a szülőknek odafigyelni a jelekre. Árulkodó jelzés lehet, ha a gyerek viselkedése megváltozik az addigiakhoz képest. Van gyerek, aki nem zárkózik magába, nem romlanak a tanulmányi eredményei, hanem éppen ellenkezőleg, a viselkedése pozitív irányba változik, felpörög, vidám lesz, mert otthon palástolni akarja, hogy baj van, eljártssza, hogy minden a legnagyobb rendben. Tehát ha bármilyen irányba megváltozik a viselkedése, vagy pszichoszomatikus tünetek jelentkeznek – hasfájás, fejfájás –, nem szabad elintézni azzal, hogy biztosan szimulál, hanem a végére kell járni.

Balatoni József szerint sok esetben a szülők hajlamosak elbagatellizálni a dolgokat, ha a gyerek jelzi, hogy zaklatják, elintézik azzal, hogy „semmiség, majd ha felnőtt leszel, érnek durvább dolgok is, vagy engem is bántottak, mégis ember lett belőlem”. Ezekkel, bár a szülő jó szándékkal mondja, hogy oldja velük a gyerekekben a feszültséget, éppen az ellenkezőjét éri el. Ha gond van, jelezni kell az iskolában és a másik szülőnek, mivel egy ilyen helyzetet csak közösen lehet megoldani. Gyakran az első reakció a támadás, a szülő berohan az iskolába, leüvölti a zaklatót, a pedagógust, holott a higgadt, aszertív kommunikáció az, ami ilyenkor eredményre vezethet.

Az előadó hozzátette, fontos, hogy amikor a gyerekekről van szó, ne hagyjuk ki a helyzet megoldásából az érintett gyerekeket, ne azt tanítsuk nekik, hogy helyettük az életben mindig valaki meg kell oldja a problémákat; fontos, hogy hallgassa végig a zaklató is azt, hogy az áldozatban, a szülőben milyen érzések vannak, mert hosszú távon ennek lesz eredménye.

A másik fontos teendő, hogy meg kellene tanítani a gyerekeket az online tér biztonságos használatára. Ezzel azonban az a gond, hogy gyakran maguk a felnőttek sem tudják jól használni – jegyezte meg Jócó bácsi, aki az úgynevezett „nagyamamaszabályról” is említést tett, aminek a lényege, hogy csak azt tegyük közzé az online térben, amit a nagymamánknak is megmutatnánk, legyen az hozzászólás, fénykép vagy üzenet.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Égészséges szendvicsskrém

Egy nagy darab csirkemellet két murokkal, sóval, borssal, hagymával, fokhagymával megfőzök, két érett avokádót villával jól összetörök, négy tojást keményre főzök. A csirkemellet apróra vágom, a tojást, a murkot, a krumplit lereszelem. Négy szelet füstölt csirkemellet csíkokra vágok, görög joghurttal és kevés mascarponeval krémesre keverem. Ízlés szerint sózom, borsozom, fűszerezem. A legvégén kevés zöld kaprot is vágok bele. Piritóssal vagy friss, lágy kenyérrel, forró teával fogyasztjuk.

Hecserlilekvár

Kevés vízzel, annyival, hogy ellepje, felforralom a hecserlit. Kétszer is átpasszírozom. A harmadik passzírozáshoz gézt vagy vastag rongyot használok. A masszához citromot csavarok. Kb. öt literhez három nagy citrom leve szükséges, így megmarad a szép színe. Literenként hozzáadom az 50 dkg cukrot, és addig főzöm, amíg jó vastag lesz. Légmentesítem. A másik változat, hogy kb. egy óra főzés után kevés dzsemfixet vagy pektint összevegyitek cukorral. A legvégén adom hozzá, és épp csak összeforralom vele. Az öt liter masszához másfél kg cukrot tettem és hat dl cukros mézet, ezt befőzéshez használom. Száraz dunsztba teszem, és miután kihült, mehet a polcra.

Tökszirup

Egy közepes méretű sütőtököt kettévágom, és a lerben fóliában megsütöttem. Kikavartam krémesre, majd másfél liter vízből és 80 dkg cukorból szirupot főztem, beletettem a sütőtökpürét, jól összekevertem. Egy evőkanál jó minőségű darált fahéjat, egy evőka-

nál gyömbérpórt, egy mokkáskanálnál kardamompórt, kevés csillagánizst, szerecsendiót, szegfűszeget főztem bele. Hozzáadtam két citrom levét és még négy dl vizet töltöttem hozzá, majd 50-60 percig főztem. A szitára sűrű szálú vásznat helyeztem, azon szűrtem át többször is, majd üvegekbe, kancsóba töltöttem. Nálunk a reggeli kávé nélkülözhetetlen összetevője, de teába is nagyon finom.

Répatorta kicsit másképp

Hat tojássárgát 20 dkg barna cukorral (kristálycukorral is készíthető), egy citrom levét, reszelt héját, egy narancs levét, 10 g reszelt gyömbéret, 10 dkg olvasztott vajjal, egy dl olajat, három evőkanál olívaolajat kikavarunk. 25 dkg reszelt murkot adunk hozzá. 20 dkg darált mandulát, egy kis tasak sütőport, pici sót, egy kávéskanál darált fahéjat, 14 dkg lisztet, három evőkanál mézet, egy evőkanál tejszínt

összedolgozunk a masszával. A tojásfehérjét keményhábbá verjük, majd a legvégén hozzákeverjük. A kivajazott tortaformába öntjük, és 180 fokon kb. 10 percig, majd 160 fokon 30 percig sütjük. Miután kihült, ketté is vághatjuk. Pudinggal, mascarponekrémmel tölthetjük. Aki nem szeretné megtölteni, a tetejére kenheti a krémet, vagy porcukorral is megszórhatja. Tetszés szerint díszítjük.

A répat helyettesíthetjük sütőtökkel, hiszen most van a szezonja. Ez esetben két evőkanállal több olajat kell tenni hozzá, illetve bőven szerecsendiót és fahéjat. Az állaga, íze ugyanolyan. Jó étvágyat kívánok!

Bullyingmegelőzési program az ország 260 óvodájában

Legyünk barátok – zaklatás nélkül

A Mentsétek Meg a Gyermekeket szervezet az OMV Petrom támogatásával több mint 260 óvodára terjeszti ki a bántalmazás megelőzésére irányuló, Legyünk barátok – zaklatás nélkül elnevezésű programját. A kezdeményezés célja, hogy már a legkisebbek körében is kialakítsanak egy befogadó és biztonságos környezetet, illetve elejét vegyék az esetleges kiközösítéseknek.

Menyhárt Borbála

A Mentsétek Meg a Gyermekeket szervezet lapunkhoz is eljuttatott közleménye szerint még a szóban forgó program gyakorlatba ültetése előtt készült egy felmérés, amely során több mint hatszáz szakembert (pedagógusokat, iskolai tanácsadókat, iskolaigazgatókat) kérdeztek meg. A válaszokból kiderült, hogy az érintett oktatási intézményekben dolgozó pedagógusok döntő többsége úgy véli, hogy már az óvodások is szembesülnek zaklatási helyzetekkel, kiközösítéssel. A megkérdezett pedagógusok 85 százaléka úgy nyilatkozott, hogy a

zaklatás jelen van az óvodákban, ahol dolgoznak. Mintegy 54 százaléka számolt be arról, hogy nem minden gyermek talál magának játszótársat, és az esetek 23 százalékában arról, hogy a kirekesztett gyerekek gyakran vagy folyamatosan szembesülnek a zaklatással. Továbbá a pedagógusok 60 százaléka úgy véli, hogy a zaklatás az óvodán kívül is problémát jelent.

A szakemberek szerint a zaklatás kezelésében a felelősség leginkább a szülőket terheli (75 százalék), majd a pedagógusokat (42 százalék) és végül az óvodai vezetőséget (12 százalék). A Mentsétek Meg a Gyermekeket szerve-

Fotók: Mentsétek Meg a Gyermekeket szervezet

zet programja nemcsak a zaklatás visszaszorítására, hanem a gyermekek közötti együttműködés és a barátságok kialakításának az elősegítésére is fókuszál, ami hosszú távon pozitív hatással lehet a gyerekek fejlődésére. A 2024–2025-ös tanévben a programba a több mint 26 ezer óvodás gyermek mellett a szülőket is bevonják. A zaklatást megelőző program módszertanának az alkalmazására 1850 szakembert képeztek ki, akik a tanévben az ország 260 óvodájában több mint 26 ezer óvodás gyermekkel és szüleikkel fognak együtt dolgozni. A módszertant a Mary Alapítvány és a Mentsétek Meg a Gyermekeket dániai szervezete fejlesztette ki, amit a romániai szervezet is átvett.

2024 júniusa és szeptembere között 1244 óvodai szakembert képez-

tek ki, az előző tanévben felkészített 606 szakemberhez csatlakozva. A képzések mellett az óvodákat speciális nevelési eszközökkel látták el, többek között barátságos mackókkal, szakkönyvekkel, a tevékenységhez alkalmas kiadványokkal, a beszélgetéseket segítő kártyákkal. Mindezek segítségével a gyerekek megtanulják kifejezni az érzelmeiket, mélyebben megértik saját szerepüket a barátaikkal való interakciókban, és a csoportegység is erősödik. A segédanyagok révén, a csoportos tevékenységek során a gyerekek, a szülők és a szakemberek ugyanakkor megtanulják, hogyan kezeljék a kötekedést és a zaklatást. A beavatkozás hatását az egész tanév során mérni fogják, és az eredmények alapján a következő években javítani és bővíteni fogják a kiadványokat.

A jogász-hegedűs indulója (2.)

Szilágyi Mihály

Huszka Jenő Párizsba ajánlólevéllel érkezett, de nem használta az ajtókat megnyitó írást, hanem tehetségével próbálkozott. Egy híres, Lamoreaux nevű mesternél jelentkezett meghallgatásra. A vizsga után egyből koncertmester-helyettesként elsőhegedűsnek szerződtek. Amint a népmesékben olvashatjuk az egy év szolgálatot, úgy Huszka Jenő is egy évre szerződött. Ezalatt César Frank, Wagner, Saint-Saëns, Vincent d'Indy műveit játszotta, megismerkedett Jacques Offenbach operettjeivel, és eljutott Londonba is a zenekarral. Az egyévi szolgálat mesés jutalommal járt számára: sok tapasztalatot szerzett, és ez épp elég volt fizetésül.

Az esztendő leteltével aztán visszatért Budapestre a minisztériumba, hogy elfoglalja a számára fenntartott állást.

1898-tól kötelező katonai szolgálatát kellett letöltenie. Csapatát Temesvárra helyezték, így első művének ősbemutatójára csak engedéllyel tudott elmenni. Mivel nagyon közel volt a leszerelésének az ideje, mindössze négy nap szabadságot kapott, hogy a Mérei Adolf szövegkönyvére írt operettjének nézője lehessen. A Tilos a bemenet sikeresnek bizonyult, az újságok is elismerően írtak a zeneszerző első művéről, és ez elegendő volt ahhoz, hogy – bár a mű hamar lekerült az előadások listájáról – már 1899-től ismert legyen a neve.

Leszerelése után Huszka Jenő a minisztérium művészeti osztályára került ügyintézőnek. Időközben jogtudományi doktorátust is szerzett.

Minisztériumi munkatársával, dr. Martos (Mittelmann) Ferencsel közösen írták a Bob herceg című operettet. A fővárosi nyüzsgése hátráltatta Huszkát a zenei komponálásban, ezért Beregszászra utazott, hogy csendben al-

Huszka, a szerzői jogok védelmezője

kothasson. Itt a Fedák családnál kapott szállást. De mivel a jóindulatú látogatók és vendéglátói kedvessége hátráltatta a munkában, a mű utolsó felvonását már a beregszászi erdő csendjében vetette papírra. Erdei útjaira a figyelemre méltó művészre cseperedő Fedák Sári vitte ki kocsiján a komponistát. Talán sejteni lehet az erdei kocsikázások következményét: a művész és Huszka olyannyira közel kerültek egymáshoz, hogy már volt, aki házasságról beszélt, de mivel a zeneszerző nem tudta elfogadni, hogy szerelmét a színpadon – és ki tudja, esetleg még mögötte is – mások ölelgessék, az elképzelt romantika szóbeszéd maradt csupán.

A Bob herceget 1902. december 20-án mutatták be a pesti Népszínházban. Az előadók között szerepelt Fedák Sári is. Az újságokban a kritikusok nem győzték dicsérni a művet és az előadókat. Akkor talán még nem is sejtették, hogy Huszkanak ezzel a művével egy korszak vette kezdetét: ekkor indult el a magyar operett világhódító útjára. Huszka Jenőről azt is mondják még, hogy visszamagyarosította az operettet, és ezzel sajátosan magyarrá tette. Mások meg úgy vélekednek, hogy Huszka Jenő megdöntötte a francia, az angol és a bécsi operettek uralmát, és ezzel már a négy nemzet operettje versenyzett a világsikerért – és mint tudjuk, végül a magyar operett lett a legismertebb a világon.

Beöthy László a Bob herceg bemutatójának másnapján a következőket írta a Budapesti Hirlapban: „legnagyobb siker zűgása morajlott végig a Népszínházon egy magyar operett, a Bob herceg első előadásán... két istenáldotta tehetség győzelme volt ez az este, és a primadonna nem fogja zokon venni, ha minden udvariasságunk ellenére elsőnek a zeneszerzővel foglalkozunk: Huszka Jenő a könnyűzene birodalmában minálunk egy csapásra a legelső helyet foglalta el. Csupa új dallam, nem köznapi ötlet, s hozzá teljes technikai készség, eredeti és hatásos hangszerezés: ime egy teljesen kész, nagy talentumú, akinek híját a mi dilettáns világunkban igen éreztük, s akinek jöttét szívből üdvözöljük...”

A Bob herceg operett nemcsak ismertséget hozott Huszkanak, hanem külföldi népszerűséget is. A határokon túli előadások azonban számos jogi kérdést hoztak a felszínre, amelyek leginkább a szerzői jogdíjak körül forogtak. Igaz ugyan, hogy már 1900-ban létezett a Színpadi Szerzők Egyesülete, de ez még nem nagyon foglalkozott a szerzők érdekei-

nek védelmével. 1907-ben azonban már sürgősen lépni kellett, és Budapesten a Blumenstockl vendéglőben összeült az alakuló ülés, és megalakult a Zeneszerzők Szövetsége. Egy bő évtizedig a szervezet épphogy létezett, szétesztható bevétele alig akadt. 1919-ben belső feszültség alakult ki a szervezetben, szükségessé vált a vezetőváltás. Ekkor választották meg egyhangúlag Huszka Jenőt elnöknek. A magyar állapotok sokatmondóak: azért nincs a szervezetnek bevétele, mert a közvélemény nehezen tudta megemészteni, hogy egy vendéglőben előadott nóta miatt bárkinek is fizetnie kellene. Azt meg sehogyan sem lehetett ellenőrizni, hogy a különböző szórakozóhelyeken miket játszanak. Huszka Jenő olyan javaslattal állt elő, amit hamarosan a külföldi szervezetek is lemásoltak. Huszka ötlete az volt, hogy a rendőrség addig nem engedélyezhet zenés rendezvényt, amíg a szerzői jogdíjakat be nem fizették. A kezdeményezést 1924-ben törvénybe is foglalták, és mivel hatékonynak bizonyult, először Olaszországban, majd számos más európai országban is bevezették. Azóta is ez a törvény a magja a szerzői jogoknak. Huszka vezetésével a Zeneszerzők Szövetsége kitűnő kapcsolatokat ápolt a külföldi társszervezetekkel. 1927-ben Huszka is külföldön tárgyalt, hogy megalakítsák a Szerzők Világszövetségét. Második gyűlésüket Budapesten szándékoztak megtartani, de Klebelsberg Kuno kultuszminiszter, Huszka felettese elutasította a rendezvényt. Klebelsberg nem kedvelte Huszkát, mert a zenész „önállóan gondolkodott”, és nem volt kellően aláztos a hivatali ranglétrán. A kultuszminiszter nyugdíjba vonulását követően azonban sikerült Budapesten megtartani a Szerzők Világszövetségének harmadik kongresszusát, ahol Huszkát választották alelnöknek. Huszka javaslatára a hazai szerzők a bevételek tíz százalékát nyugdíjalapokra tartalékolták, hogy az idős zeneszerzők is méltó életet élhessenek.

	1.	FELÉNK TŰZEL	IDŐS (RÖV.) OROSZ NŐI NÉV	SZÜL AZ ÁLLAT	TILTÓSZÓ	BECÉZETT KATALIN	BETŰT VET LÉNGYEL-NÉMÉT FOLYÓ	... TASMAN (SZIGETEK FELFEDEZŐJE)	ÉVEINK SZÁMA	FARKAS PÉNZBELI ÉRTEK	TE ÉS ÉN ÖRLÖÜZEM	ÁLL LATTI ZSIRPÁRNA	RÓMAI 1051	A TETEJÉRE
<i>A rejtvény fősorában egy latin szentenciát idézünk Horatius Ars poetica című episztolájából.</i>	M													R
		OROSZ HELYESLÉS	ALÁNYÚJT ŐSI FEGYVER				CSONT A MELLBEN MAGYAR ÍRÓ (LAJOS)				N.D. VEGYÉSZ (GYÖRGY) TARTOZÁSA VAN			
		...ALKOHOL (BORSZESZ) VAN ESZE			BIRKÓZÓ FÖLDRE TESZ MAGYAR TOTEMDÁR					FORMAI NEMESI JELVÉNY			SPANYOL AUTÓJEL NEM HALL	
2. K	A TETEJÉRE LÉP	KENŐANYAG RE, RE, RE, RE, RE		MINDENT LEVÁG AJTÓT ÜTÖGET				MIRÁKULUM BOSSZÚT ÁLL					TESTRÉSZ! PÉLDÁUL A LIBIKÓKA	
	HAGYATÉKOT KAPO SZEMÉLY			Q ARAD FOLYÓJA		AZ ARZÉN VEGYJELE EURÓPA-KUPA (RÖV.)		MAGATOK BORZALMAS			MOROGNI KEZDI! HATBÓL KETTŐ!		HIDEGÍT BENT SZÉPI!	
	A... (BATSÁNYI JÁNOS VERSE)		OLASZ SZERELEM HORDÓT MÉRŐ			ZAMAT ARRÁ A MÁSIK HELYRE						ORVOSI KÉS FINOM TENGERI HAL		
	PARTNERE		BECÉZETT SZÜLŐ SVÁJCI VÁROS				EHEŐ A GYŰMÖLCS SZÉGYELL					DAL BECÉZETT PIROSKA		
	ÁBRAHÁM... (BIBLIAI DÍSZHELY)		ÁTŐLEL MAGUNK			BÓDULAT FEKETE ISTVÁN BAGLYA					OPUS (RÖV.) NITROGEN (RÉG.)		PÁRTI BÉKAPARADICSOM	KÖNNYEN SOKASODIK
	KELETLENI SZINTÉN		ELÉGEDETTEN AZ EB HÁROM (OLASZ)		SZÁLLODA SZÖVETSÉG					... EKBERG (SZÍNÉSZNŐ) HEVÉNY				EGYESI! TERMÁSBETAKARITÓK
		MEG NEM ENGEDETT EURÓPAI HEGYLÁNC		... MATYI (VICCLAP) NEHEZEN VISZ				NÉVELŐ KIS HELYSÉG RÉGI RÉSZE			FÁBA VÉS RONTOTTA VALA		AKI OTT VAN ÉPÜLET-SZÁRNY	
	HÁTSÓ RÉSZ		LÁTIN CSONT MOTORKE-RÉKPÁR M.			RANGJELZŐ ... BUKIK (ELŐRE-ESIK)		ANTIK NEM KELL TÖBB					MENYASZ-SZONY KETTŐZVE: ZELATIN	
	KIS ÁRAM-FORRÁS		BARÁT (SPANYOL) CGS ENER-GIAEGYSÉG			A VÖLGYBE SZALADÓ CSECSEMŐ-ITAL							FUNDAMENTUM INDÍTÉK	
	NÉMA SÍPI	EZERBEN KETTŐ! KILOMÉTER (RÖV.)		VASÁRELYI MŰVÉSZETE SAV-CSEPPEK!				KIS SÚLY (RÉG) MEGY AZ ANGOL			UNSZOLÓ AZ ARGON VEGYJELE			
	TARTÓ		RAKÉTA REGÉNYTÁR (RÖV.) EGYE!		MONDÁT MESEL TESLA (RÖV.)					PÓKSZERŰ ÁLLATKA A KÁLIUM VEGYJELE			FRANCIA ARANY NULLA	
L.N.J.	Ö											RAVASZDI		

Oktober 24-i rejtvényünk megfejtése: *Sosem lehetsz elég tájékozott a jótettekről, ha hálával tartozol értük.*

Röviden

* Nem lehetnek magyar szurkolók a hollandok elleni, idegenbeli labdarúgó Nemzetek Ligája-mérkőzésen. Az európai szövetség (UEFA) azért büntette meg a magyarokat, mert a Bosznia-Hercegovina elleni meccsen több százán szerb- és románellenes gyűlölködő rigmusokat skandáltak. A döntés alapján a magyar válogatott egy további idegenbeli találkozájára nem lehet jegyeket árusítani a vendégszektörbe, de ezt a büntetést az UEFA két évre felfüggesztette. A fegyelmi határozat 20 ezer eurós pénzbüntetést is tartalmaz, továbbá pirotechnikai eszközök használata miatt 14,5 ezer eurós büntetést is kell fizetnie a Magyar Labdarúgó-szövetségnek.

* A román és a magyar női labdarúgó-válogatott is kiesett az Európa-bajnoki selejtezőből. A románokat kettős győzelemmel búcsúztatta a lengyel csapat, amely, miután nálunk 2-1-re nyert, hazai pályán 4-1-re diadalmaskodott. Magyarország kedden 4-0-s vereséget szenvedett Skóciától Edinburghban, így ugyancsak kettős vereséggel esett ki a sorozatból, ugyanis az első meccsen, hazai pályán 1-0-ra maradt alul.

* Rúben Amorim, a portugál Sporting trénera lehet a Manchester United labdarúgócsapatának vezetőedzője; az értesülést a lisszaboni klub közleményben erősítette meg. Az átigazolások kérdésében általában jól értesült olasz sportújságíró, Fabrizio Romano kedden arról számolt be, hogy a két klub már megkezdte az egyeztetéseket, a 39 éves szakember kivásárlási ára 10 millió euró körül lehet majd.

* A Nagyvárad nyerte a romániai csapatok rangadóját a vízilabda-Bajnokok Ligája csoportkörének harmadik fordulójában a Steaua ellen. A mérkőzés 13-13-ra zárult, a Körös-partiak az ötöspárbajban 20-19-re bizonyultak jobbnak. Budapesten a címvédő Ferencváros 18-9-re nyert a vendég Jadran Split ellen, ezzel továbbra is százszázalékos.

* A férfikézilabda-Európa-ligában a Tatabánya tíz góllal kapott ki a Flensburgtól. A magyar csa-

pat házigazdaként 39-29-re maradt alul a címvédő német együtessel szemben, a negyedik fordulóban. Vesztett a sorozat román alakulata is: Bidasoa Irun – CSM Konstanca 37-25.

* A Nagybányának kosovói, a Tordának görög ellenfele lesz a férfikézilabda-Európa-kupában. A sorozat tizenhatodöntőjében a Minaur a Rahovecivel, a Potaissa az Olimpia-kossszal találkozik, derült ki a keddi sorsoláson.

* Az Alba Fehérvár 93:83-as győzelmet aratott a bolgár Szamokov vendégeként a kosárlabda-Európa-kupa negyedik fordulójában, kedden.

* Három aranyérem az azeriekhez, egy pedig az irániakhoz került a kötöttfogásúaknál a nem olimpiai súlycsoportok számára kiírt tiranai birkózó-világbajnokságon. A 82 kilóban másodikként záró Szilvási Erik révén a magyar küldöttség is megszerezte első medálját Tiranában. A románok is ünnepelehetek, ugyanis Mihai Denis bronzérmes lett az 55 kg-os súlycsoportban.

A magyar női labdarúgó-válogatott 4-0-ra kikapott Skóciában

Fotó: MLSZ

Európai focikörkép

* **Angol Premier Liga, 9. forduló:** Arsenal – Liverpool 2-2, Aston Villa – Bournemouth 1-1, Brentford – Ipswich 4-3, Brighton & Hove Albion – Wolverhampton 2-2, Chelsea – Newcastle United 2-1, Crystal Palace – Tottenham 1-0, Everton – Fulham 1-1, Leicester – Nottingham Forest 1-3, Manchester City – Southampton 1-0, West Ham United – Manchester United 2-1. **Az élcsoport:** 1. Manchester City 23 pont, 2. Liverpool 22, 3. Arsenal 18, 4. Aston Villa 18.

* **Spanyol La Liga, 11. forduló:** Betis – Atlético Madrid 1-0, Getafe – Valencia 1-1, Rayo Vallecano – Alavés 1-0, Mallorca – Athletic Bilbao 0-0, Real Madrid – FC Barcelona 0-4, Real Sociedad – Osasuna 0-2, Valladolid – Villarreal 1-2, Las Palmas – Girona 1-0, Leganés – Celta Vigo 3-0, Espanyol – Sevilla 0-2. **Az élcsoport:** 1. FC Barcelona 30 pont, 2. Real Madrid 24, 3. Villareal 21.

* **Olasz Serie A, 9. forduló:** Atalanta – Hellas Verona 6-1, Fiorentina – AS Roma 5-1, Inter – Juventus 4-4, Lazio – Genoa 3-0, Monza – Venezia 2-2, Napoli – Lecce 1-0, Parma – Empoli 1-1, Torino – Como 1-0, Udinese – Cagliari 2-0; **10. forduló:** Cagliari – Bologna 0-2, Lecce – Hellas Verona 1-0, AC Milan – Napoli 0-2. **Az élcsoport:** 1. Napoli 25 pont, 2. Inter 18, 3. Juventus 17.

* **Német Bundesliga, 8. forduló:** VfB Stuttgart – Holstein Kiel 2-1, RB Lipcse – Freiburg 3-1, Heidenheim – Hoffenheim 0-0, Werder Bremen – Bayer Leverkusen 2-2, Augsburg – Borussia Dortmund 2-1, Mainz – Mönchengladbach 1-1, Union Berlin – Eintracht Frankfurt 1-1, Bochum – Bayern München 0-5, St. Pauli – Wolfsburg 0-0. **Az élcsoport:** 1. Bayern München 20 pont, 2. RB Lipcse 20, 3. Bayer Leverkusen 15, 4. Union Berlin 15, 5. Freiburg 15.

* **Francia Ligue 1, 9. forduló:** Olympique Marseille – Paris St. Germain 0-3, Nice – AS Monaco 2-1, Montpellier HSC – Toulouse 0-3, Strasbourg – Nantes 3-1, Lyon – Auxerre 2-2, Lens – Lille 0-2, Reims – Brest 1-2, Angers – St. Etienne 4-2, Stade Rennes – Le Havre 1-0. **Az élcsoport:** 1. Paris St. Germain 23 pont, 2. AS Monaco 20, 3. Olympique Marseille 17, 4. Lille 17.

Eltörölhető a FIBA-tiltás?

Szinte két évvel azután, hogy az Európai Kosárlabda-szövetség (FIBA Europe) közölte a hazai föderációval (FRB), hogy a marosvásárhelyi városi sportklubnak megtiltják a nemzetközi átigazolásokat, először lehet hírt hallani arról, hogy a sportágat irányító belöldi szerv megpróbál valamit tenni a megoldásért. Mint ismert, az FRB annak idején nem közölte a marosvásárhelyi klubbal a döntést, így

utóbbi kifutott a fellebbezési határidőből, és azóta is szélmalomharcot vív a müncheni szervezettel, amely köti az ebet a karóhoz, hogy a CSM a csődbe ment Maros KK jogutódja (ami teljes egészében hamis), tehát fizesse ki utóbbi tartozásait.

Az FRB múlt heti igazgatótanácsi ülésén békéltető bizottság felállításáról döntöttek (tagjai: Dan Berceanu, Sara Ganea, Florentina Chiriac), amelynek az lenne a feladata,

hogy egyeztessen „az érdekelt felek” között, hogy szűnjön meg a marosvásárhelyi klubot sújtó tiltás. Hogy egész pontosan kiket kell kibékíteniük a bizottság tagjainak, rejtély, azonban ha ez azt feltételezi, hogy a klub fizessen ki bizonyos összeget, az teljes egészében törvénytelen lenne, mert egy közjogi klub semmilyen módon nem tudná elszámolni egy megszűnt magánjogi klub hátramaradt tartozásait.

Egy biztos, ha nem sikerül megnyugtatóan rendezni (a marosvásárhelyi kosárlabda számára mélyégsen igazságtalan) ügyet, a

klub helyzete egy-két éven belül tarthatatlanná válna, mert egy versenyképes keret kialakítása szinte lehetetlen feladat lenne.

Ez a csapat nem az a csapat

Fotó: Nagy Tibor

Nagyszeben az ellenfél a kupában

Az FRB elkészítette a Románia-kupa harmadik körének párosítását. Idén a harmadik körben az előző idény 5-8. helyezettei az előző körből továbbjutott négy csapat ellen játszanak, ezek között a Marosvásárhelyi CSM is. Faragó Péter csapatának a Nagyszebeni CSU jutott ellenfelül, amelyet idén már barátságos mérkőzésen és a bajnokságban is sikerült legyőznie. Ráadásul a sorsolás abban is kedvezett, hogy az egyetlen menetben rendezett találkozót hazai pályán játszhatja a marosvásárhelyi csapat. A kitűzött időpont december 18., ez azonban a televíziós közvetítések függvényében még enyhén változhat.

A harmadik körből továbbjutó négy csapat bejut a nyolcas döntőbe, ahol az előző bajnokságban az első négy helyen végzett együttes vár rájuk, a nyolcas döntőt februárban rendezik, egyetlen helyszínen.

A negyeddöntő párosításai: SCM U Craiova – Bukaresti Dinamo, CSO Voluntari – Brassói Corona, Marosvásárhelyi CSM – Nagyszebeni CSU, Bukaresti Rapid – Temesvári SCM.

Kettétörte a mezőnyt az elmaradt mérkőzés

Lejátszották a labdarúgó 3. liga 7. csoportjában a 8. fordulóban elnapolt mérkőzést az ACS Marosvásárhely és a Gyulafehérvári CSU között. A találkozó a vendégek győzelmét hozta. Banyoi a 13. percben vezetéshez juttatta a gyulafehérváriakat, majd az 59. percben Niakate is betalált.

A mérkőzés tétje a felsőház utolsó kiadó helye lett volna, pontosabban egy marosvásárhelyi győzelemmel elérhető távolságra közelíthették volna a 4. helyen álló vendégcsapatot, ez az eredmény azonban gyakorlatilag kettétörte a mezőnyt, a Gyulafehérvári CSU-nak 20 pontja van, meg is előzte a 4. helyezett Medgyest, amely 19 pontot gyűjtött, míg az 5. helyen álló vásárhelyiek csupán 10 pontot tudhatnak magukénak, és ez a különbség nagyon nehezen hozható be – az eddigi eredmények és teljesítmény fényében is.

Az ACS Marosvásárhely pénteken Medgyesre látogat az alapszakasz második felének első fordulójában. (bálint)

Jegyzőkönyv

3. liga, 7. csoport, 8. forduló: ACS Marosvásárhely – Gyulafehérvári CSU 0-2 (0-1).

Marosvásárhely, víkendtelepi labdarúgó-pálya. Vezette: Kemenes Norbert (Nagybánya) – Daniel Lar (Nagybánya), Ștefan Bîrjac (Egrygypósa). Tartalék: Eduard Centea (Zilah). Ellenőr: Adrian Voica (Beszterce), Cristian China (Nagybánya).

ACS Marosvásárhely: Moga – Rus, Milchiș, Negrea, Luca, Trifan, Horșia, R. Barstan, Namolovan, Râpan, Gliga. Cserék: Barabás, Oltean, Aszalos, Vidrăsan, Irimiás, Todoran, Toader, Mitra, Avram.

Gyulafehérvári CSU: Pauletti – Kilyén, R. Popa, Niakate, Țica, Dat, Gavrilă, Mintean, Mihalcea, Banyoi, Tamaș. Cserék: Mociu, Szijj, Lazăr, Dinu, Trifu, Gâtan, Cuda, Suci.

A CFR nem bírt az FC Argeșsel

Döntetlennel kezdte a labdarúgó-Románia-kupa csoportkörét a Kolozsvári CFR 1907. Az erdélyi alakulat kedden 2-2-re játszott a 2. ligás Campionii FC Argeș otthonában, az A csoport 1. fordulójában. Két további mérkőzést játszottak még kedden, az eredmények: Agricola Borcea – Petrolul 52 Ploiești 0-3 (a B csoportban) és Jászvásári CSM Politehnica – Aradi UTÁ 1-1 (a C csoportban).

Televíziós közvetítésben megtekinthető, mai mérkőzések: Kolozsvári Sănătatea – Konstancai FCV Farul (16.15 óra), Bodzavásári Metalul – CSU Craiova (18.30), Botosáni FC – Bukaresti Rapid 1923 (21.00).

A Magyar Kupában a Debrecen búcsúját hozta az egyetlen keddi mérkőzés. A magyar labdarúgó NB I-ben szereplő együttes zsinórban öt meccset veszített a bajnokságban, emiatt vasárnap menesztették Máté Csaba vezetőedzőt. Azonban Dombi Tibor megbízott edzővel sem ment a játék az együttesnek, amely 1-0-s vereséget szenvedett a másodosztályú Mezőkövesd otthonában, így búcsúzott a sorozattól. A kupaforduló ma zárul.

Eredményjelző

* 4. liga, II. értéksoport, 8. forduló: Mezőzáh – Mezőtőhát 3-0, Mezőpágozca – Alsóidecs 8-1, Mezőceked – Mezőgerébenes 5-0, Görgénysóakna – Kerelőszentpál 13-0, Dextrád – Bátos 0-2, Hadrév – Nyáradkarácsoni Szikra 0-0. **Az élcsoport:** 1. Görgénysóakna 21 pont, 2. Mezőceked 19, 3. Bátos 18.

* 5. liga, I. csoport, 8. forduló: Déda – Gyulakuta 3-1, Harasztkerék – Jedd 2-1, Lövér – Egrestő 1-0, Csíkfalva – Sáromberke 4-1, Mezőszentmárton – Nyáradgálfalva 2-1. **Az élcsoport:** 1. Harasztkerék 24 pont, 2. Jedd 18, 3. Gyulakuta 15.

* 5. liga, II. csoport, 8. forduló: Cintos – Szászbogács 3-3, Somosd – Vámosgálfalva 15-4, Dészfalva – Csittszentiván 6-0, Magyarsáros – Harangláb 0-4. **Az élcsoport:** 1. Somosd 21 pont, 2. Dészfalva 12, 3. Magyarsáros 12.

Több mint 190 ezer euróért kelt el egy dedikált Tintin-képregény

Több mint 191 ezer euróért kelt el a Tintin Amerikában című képregény egyik példánya, amelyet az alkotó, a Hergé művésznéven ismert Georges Rémi dedikált – jelentette pénteken a Belga hírügynökség, a Tajan francia aukciós ház bejelentésére hivatkozva. A Le Vingtieme Siecle belga hetilap gyermekmellékletében, a Le Petit Vingtieme-ben 1932-ben megjelent lapokat Hergé 1933-ban dedikálta egy bizonyos Charles Helsen atyának, aki a brüsszeli Szent Bonifác Intézet – ahol a szerző öt évig diákkodott – cserkészsepatának volt az egyik tanítója. „Helsen atyának, az irányítása alatt töltött szép évek emlékére, kalandkeresés közben a Sonian erdőben, az Alpokban és a Pireneusokban... Egyébként Tintin is én vagyok, aki

szintén végigment volna ezen az úton...” – írta Hergé.

A példány mostanáig egy bolíviai gyáros leszármazottja, a képregényeket 30 éven át gyűjtő Felipe Ortiz-Patino birtokában volt, aki nemrég döntött az elárverezés mellett. A Tajan tájékoztatása szerint a 75, aukcióra bocsátott képregényből 48 kelt el, köztük a Tintin Kongóban 1931-ben kiadott és Hergé által szintén aláírt példánya, amelyet 101.944 euróért vásároltak meg. Az eladott Tintin-képregényből összesen több mint 934 ezer euró folyt be. Tintin az egyik leginkább keresett képregényhős az aukciósházak árverésein világszerte; 2021-ben a Kék Lótusz egyik rajza, amely végül nem került bele a képregény 1936-ban kiadott változatába, rekordáron, több mint 3,1 millió euróért kelt el. (MTI)

Folytatódik a lomtalanítás

Október 31. és november 2. között Marosvásárhelyen, a Kövesdombon 8 speciális konténer helyeznek el, az alábbiak szerint:

1. Csalhó utca – a 13-as tömbház melletti parkolóban;
2. Kövesdomb utca – a 12-es tömbház melletti parkolóban;
3. Koós Ferenc utca – a 14-es tömbház melletti parkolóban;
4. Petru Dobra utca – az 1-es, 3-as, 5-ös tömbházak mögött, a Segesvári út felől;
5. Ion Buteanu utca – a Maros Művészegyüttes épülete mögött;
6. Páring utca – a Profi áruház parkolójában;
7. Măgura utca – a Măgura és a Legelő utca kereszteződésénél;
8. Madrid utca (Belvedere negyed) – a Madrid utcai bejáratnál.

Mit nevezünk lomtalanításnak?

Olyan nagy méretű hulladékok begyűjtését (bútorok, háztartási

gépek, matracok, sílécek stb.), amelyeket a szokásos hulladékgyűjtés során nem tudnak összedolgozni.

FIGYELEM!

Tilos a nagy méretű hulladékot mérgező hulladékkal vagy más, nem veszélyes (maradék, újrahasznosítható) hulladékkal keverni.

Nem gyűjtenek építési hulladékot (betontörmelék, csempe, téglák, gipszkarton, aszfaltdarab, kövek vagy törmelékek stb.).

A kijelölt helyeken videokamerák vannak felszerelve, a büntetést a törvénynek megfelelően alkalmazzzák.

Polaris diszpécserközpont – Urban Group Environment: 0733.002.072.

A bel- és külkapcsolati osztály

Colectare deșeuri voluminoase

Lomtalanítási akció

Lehet jelentkezni A Dalra

November 19-ig jelentkezhetnek zenészek magyar nyelvű alkotásukkal a Duna Televízió által meghirdetett A Dal 2025-ös pályázatára. Az új évadban a produkciók a második fordulóban és a döntőben is megújulva térnek majd vissza. A Duna élő show-műsorának versenyzői országos ismertségre tehetnek szert, a győztes dal előadója pedig számos értékes nyereménnyel gazdagodhat.

A műfaji sokszínűséget támogató dalválasztóra 2:30-3:30 perc terjedelmű magyar nyelvű dallal lehet pályázni, amely még nem, vagy legkorábban 2024. június 15. után került kereskedelmi forgalomba, médiafelületre (televízió, rádió, internet), illetve eddig az időpontig nem hangzott még el nyilvános előadásban. A heteken át tartó versenyben a legújabb magyar dalok méretetnek meg, de közülük csak egy nyer. A pályázatra érkezett dalok közül szakmai zsűri választja ki a legígéretesebbeket, amelyek esélyt kapnak a bemutatkozásra az élő show-ban. Az új évad egyik nagy változása, hogy az élő válogató adá-

sokba mindössze 32 dal juthat be. További újdonság, hogy a válogatóból továbbjutó dalokról a televíziós zsűri dönti el, hogy öt különböző zenei stílus közül milyen átdolgozásban térjenek vissza az elődöntőbe. A győztes produkció előadója a „Magyarország dala 2025” cím mellett lehetőséget kap lemezfelvételre, videóklip készítésére. Mindemellett a közmédia további fellépési lehetőséget kínálhat más műsoraiban és rendezvényein az előadóknak.

A Dal több mint egy évtizede Magyarország könnyűzenei életének meghatározó zenei eseménye. A televíziós produkcióként bemutatkozó dalok országos ismertségre

tehetnek szert. A műsorban olyan neves előadók versenyeztek már, mint Nagy Bogi, Radics Gigi, Szőke Nikolett, Wolf Kati, Ganxta Zolee, Kamarás Iván, Szekeres András, Takács Nikolas, valamint a Kaukázus, az Ocho Macho, a Sugarloaf és a Titán. A verseny a kevésbé ismert vagy a zenei pályán most induló előadóknak, zenekaroknak is kiugrási és bemutatkozási lehetőséget kínál. Az előző évad győztes dalának előadója, László Evelin idén Petőfi Zenei Díjat kapott „Az év dala” kategóriában, míg egyik döntőse, a fiatalokból álló Arcidra „Az év felfedezettje” elismerést vehette át.

Jelentkezni november 19-én, kedden 22 óráig (magyar idő szerint) lehet az online jelentkezési lap kitöltésével és a szükséges melléletek feltöltésével az adal.hu oldalon. A hivatalos felületen további részletes információk találhatók. (közlemény)

MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETKÖZI
KÖNYVVÁSÁR

megunthatatlan, 30. fejezet

2024. NOVEMBER 14-17.
MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETI SZÍNHÁZ

www.facebook.com/konyvvasar

KIEMELT PROGRAMOK

2024. NOVEMBER 14. • CSÜTÖRTÖK

16⁰⁰ • KISTEREM
Zenés irodalmi műsor – *A Székely Trupp ébredése.*
Benedek Elek emlékezete – Előadók: Bardócz Orsolya, Benedek Huszár Botond, Benedek Huszár János és Sebestyén Ába. Hegedűn közreműködik Komporály Béla.

18³⁰ • KISTEREM
Költők estje – „Az én vezérem bensőmből vezérel”
Cseh Zoltán, Láng Orsolya, Locker Dávid, Markó Béla
Házigazda: André Ferenc

2024. NOVEMBER 15. • PÉNTEK

18³⁰ • KISTEREM
A magyar regény esélyei – Darvasi László, Kukorelly Endre, Láng Zsolt, Szécsi Noémi, Zoltán Gábor
Házigazda: Vida Gábor

20⁰⁰ • NAGYTEREM
Bohócöröklét – ősbemutató – Kovács András Ferenc verseit megzenésítette Cári Tibor zeneszerző, előadja Sebestyén Ába színművész, közreműködik a Kortársak zenekar

21³⁰ • UNDERGROUND TEREM
Jam session – André Ferenc, Balázs K. Attila, Fischer Botond, Király István, Zsidó Ferenc Házigazda: Szabó Róbert Csaba

2024. NOVEMBER 16. • SZOMBAT

11⁰⁰ • NAGYTEREM
Lázár Ervin *A Négyszögletű Kerek Erdő*
A Csíki Játékszín produkciója

16⁰⁰ • KISTEREM
Schäffer Erzsébet Pulitzer-emlékdíjas íróval, újságíróval Karácsonyi Zsigmond, a *Népújság* főszerkesztője beszélget

17⁰⁰ • UNDERGROUND TEREM
Fűzünk nektek irodalmat – Cserna Szabó András, Szécsi Noémi, Vida Gábor. Házigazda: Gáspár Attila

20⁰⁰ • NAGYTEREM
Hallgatni akartam – A Márai Sándor műveiből összeállított szövegek előadója Hegedűs D. Géza.
A budapesti Vígszínház produkciója

21⁰⁰ • UNDERGROUND TEREM
Szabad Irodalmi Színpad – Házigazda: B. Szabó Zsolt

A Közzállítási Rt.

– Marosvásárhely, Béga utca 2. szám, Maros megye –
nyilvános árverésen eladja a következő, használatból kivont autóbuszokat:

Nr. crt.	Denumire	Nr. Inmatr.	An fabr.	Serie șasiu	Stare
0	1	2	3	4	5
1	AUTOBUZ MERCEDES-BENZ O405ST	MS 72 TLM	1999	WEB61201013093332	S
2	AUTOBUZ MERCEDES-BENZ O530	MS 05 TLM	2003	WEB62804313104049	S
3	AUTOBUZ MERCEDES-BENZ O405N	MS 77 TLM	1998	WEB61241013091282	S
4	AUTOBUZ SETRA S315NF	MS 30 TLM	2001	WKK35300001001268	S
5	AUTOBUZ SETRA S315NF	MS 31 TLM	2001	WKK35300001001334	S
6	AUTOBUZ MERCEDES-BENZ O530	MS 61 TLM	2000	WEB62800013097063	N
7	AUTOBUZ MERCEDES-BENZ O530	MS 62 TLM	2002	WEB62804313102261	N
8	AUTOBUZ MAZ 103-062	MS 10 TDS	2005	Y3M10306250001588	N
9	AUTOBUZ SETRA 315NF	MS 80 TLM	1999	WKK35300001000912	S
10	AUTOBUZ MERCEDES-BENZ O405N	MS 87 TLM	1999	WEB61240013095677	N
11	AUTOBUZ SETRA 315NF	MS 89 TLM	2000	VF935300000300142	N
12	AUTOBUZ SETRA S315N	MS 90 TLM	2000	VF935300000300135	S
13	AUTOBUZ SETRA S215NF	MS 92 TLM	2000	VF935300000300152	S
14	AUTOBUZ MERCEDES-BENZ O405GN	MS 06 TLM	1998	WEB61252413091027	N
15	AUTOBUZ MERCEDES-BENZ O530	MS 98 TLM	2000	WEB62800013098405	N
16	AUTOBUZ MERCEDES-BENZ O530	MS 16 TLM	2000	WEB62800013096279	B
17	AUTOBUZ MERCEDES O405 E	MS 12 TLM	1999	WEB61201013093338	S
18	AUTOBUZ MERCEDES O405 E	MS 04 TLM	1999	WEB61201013093432	S
19	AUTOBUZ SETRA S315NF	MS 99 TLM	2001	VF935300000300165	S

Részletes felvilágosítás az eladásra kínált javakról és a részvételi feltételekről a vállalat székhelyére beadott kérvény alapján kapható október 28-án 13 órától. Az árverésre november 4-én 13 órakor kerül sor.

Árverés

Szászrégenben, az Adó- és Pénzügyi Osztály Mihai Viteazu u. 2. szám alatti székhelyén 2024. november 21-én 11 órakor nyilvános árverésen értékesítik az alábbi javakat:

– 2008-as BMW 320D személygépkocsi, alvázszáma WBAWD11080P196888, rendszáma MS-95-LAZ, kikiáltási ára 14.015 lej, a LAZAR SIMONA KFT. tulajdona. A kikiáltási ár a becstérték 75%-a (második árverés).

– 63 köbméter gyalult fűrészáru, kikiáltási ár 33.075 lej, 400 négyzetméter lambéria, kikiáltási ár 12.000 lej; 63 köbméter fenyőrönk, kikiáltási ár 11.813 lej; 101 köbméter tűzifa, kikiáltási ár 11.363 lej; 32 köbméter genda és feldarabolt rönk, kikiáltási ár 19.200 lej. A fenti javak az ILEDAR CONS WOOD KFT. tulajdonát képezik. A kikiáltási ár a becstérték 75%-a (második árverés).

– 720 négyzetméter beépíthető terület, telekkönyvszáma 50119, Szászrégenben, a Nagypiac utca 5. szám alatt.

Kikiáltási ár: 56.664 lej, MAROSI GABRIELA tulajdona. A kikiáltási ár a becstérték 50%-a (ötödik árverés). A 2015. évi 207-es, pénzügyi eljárásra vonatkozó törvény 250. cikkelye 4. bekezdésének i pontja előírásai alapján felkérjük mindazokat, akik valamilyen címen jogot formálnak a fenti javakra, hogy értesítsék erről a végrehajtót legkésőbb egy nappal az árverés időpontja előtt.

Akik érdekeltek a vásárlásban, jelenjenek meg az árverés a megszabott helyen és időben, és legkésőbb egy nappal az árverést megelőzően nyújtsák be a következő iratokat: vásárlási ajánlat, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló irat – a pénzt a Szászrégeni Kincstárba az IBAN RO64TREZ477506701XXXXXX számlára kell átutalni, adószám 4322653, címzett a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály –, kifizetési nyilvántartási szám: 8263003240000000000219 (Lazar Simona Kft.), 8263003240000000000220 (Iledar Cons Wood Kft.), 8263003240000000000221 (Marosi Gabriela), vagy mutassanak be banki garancialevelet a kikiáltási ár 10%-áról; az ajánlattevőt képviselő személy meghatalmazása, romániai jogi személyek esetén a Cégbíróság által kibocsátott bejegyzési okirat másolata, külföldi jogi személyek esetén a bejegyzési okirat román nyelvű fordítása, romániai magánszemélyeknek a személyazonosságát igazoló irat másolata, ahhoz, hogy a megszabott helyen és időben részt vehessenek az árverésen.

Jelen hirdetés kifüggesztésének időpontja: 2024. október 31.
A hirdetést kifüggesztik a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály székhelyén, Szászrégenben, Bátoson, a polgármesteri hivatalban, az adósok székhelyén, valamint megjelenik a Pénzügyminisztérium honlapján. Bővebb felvilágosítás a 0265/512-591-es telefonszámon (adóbegyűjtő és végrehajtó iroda).

Közlemény**a Szászrégenben a 2025. évi köztisztasági adó mértékének jóváhagyásáról szóló határozattervezet kidolgozásáról**

2024. október 29-én Szászrégen polgármestere bejelentette a 2025-ös évi köztisztasági adó mértékének jóváhagyásáról szóló határozattervezet kidolgozása tárgyában a döntéshozatali átláthatósági eljárás megindítását.

A projekt kidolgozását az indokolja, hogy jóvá kell hagyni a 2025-ös évre vonatkozó köztisztasági adó mértékét, figyelembe véve az ADI Ecolect Mureș közgyűlésének jegyzőkönyvét, amelyet intézményünknel a 78448/2024. 10. 25. számon iktattak, valamint a 2025. évre vonatkozó köztisztasági adó kiszámítása módszertanának 1/2024. 10. 15. változatát, amely pontosítja a köztisztasági adó megállapítására használt számítási módszert.

A dokumentáció a következőket tartalmazza:

- A 78528/2024. 10. 28. számú határozattervezet elfogadásának szükségességéről szóló jóváhagyási jelentés;
- A 78684/2024. 10. 28. számú szakmai jelentés;
- A 192/2024. 10. 28. sz. határozattervezet teljes szövege a 2025. évi köztisztasági adó mértékének jóváhagyásáról Szászrégenben;
- A 2025. évi köztisztasági adó kiszámításának módszertana – 1/2024. 10. 15. változat.

A dokumentáció megtekinthető:

– Az intézmény honlapján – „Átlátható döntéshozatal” menüpontban, a következő linken: <https://www.primariareghin.ro/ro/primaria-reghin/transparenta-decisionala/> ;
– Szászrégen Polgármesteri Hivatala székhelyén, Petru Maior tér 41. szám;

A határozattervezet másolata kérsre beszerezhető az intézmény közönségtájékoztatási irodájában. A határozattervezettel kapcsolatos javaslatok, indítványok és ajánlás értékű vélemények 2024.11.15-ig nyújthatók be:

- az intézmény honlapján – „Átlátható döntéshozatal” menüpont alatt elérhető online űrlap segítségével a https://www.primariareghin.ro/fileadmin/editorimages/doc/Formulare/2022/formular_Legea_52.docx linken;
- e-mailben a következő címen: office@primariareghin.ro;
- postai úton, a Reghin, P-ța Petru Maior nr. 41 címre;
- az intézmény székhelyén, a közönségtájékoztatási irodában, hétfő, kedd, csütörtök 8-16, szerda 8-18.30, péntek 8-13.30 óra között.

A benyújtott javaslatot, hozzászólást a következő felirattal kell ellátni: „Javaslatok a Szászrégen településen a 2025. évre vonatkozó köztisztasági adó mértékének jóváhagyásáról szóló határozattervezethez.

Az ajánlásokat, javaslatokat és véleményeket az intézmény honlapján – „Átlátható döntéshozatal” menüpontban, a <https://www.primariareghin.ro/ro/primaria-reghin/transparenta-decisionala/> linken tesszük közzé. A figyelmen kívül hagyott benyújtott ajánlások mellőzését írásban megindokoljuk.

Az érdeklődők számára lehetőség van arra is, hogy a határozattervezet nyilvános megvitatására gyűlést szervezzenek, ha ezt 2024.11.15-ig valamely jogszerűen alakult egyesület vagy más hatóság, illetve intézmény írásban kéri.

További információért a következő elérhetőségeken állunk rendelkezésre: telefon: 0265/511-112, 106-os mellék, e-mail: office@primariareghin.ro, kapcsolattartó: Sorina Marinescu.

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	- 0365/400-404
- információ	- 0766-121-234
• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
• Központosított ügyelet	- vidék - 0265/929
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,	• Delgaz Grid - 0265/200-928
Csendőrség, Mentőállomás):	112 - 0800/800 928
• Rendőrség	- 0265/202-305
• SMURD (betegekkel)	• Aquaserv:
kapcsolatos információk)	- hideg víz-csatorna - 0265/215-702
• Sürgősségi szolgálat:	- közönségszolgálat - 0265/208-888
- gyermekeknek	- központ - 0265/208-800
Marosvásárhelyi	- 08008-208-888
Polgármesteri Hivatal	• Fogysztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- 0265/268-330	• Vasúttállomás - 0265/236-284
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés
otthongondozó szolgálat,	(0-24 óra), professzionális balzsamozás
8-16 óra között:	Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0736-883-110	- 0744-282-710
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304
- 0265/312 436	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- 0265/250-120	koporsók, kellekek, - 0745-606-215
- 0265/263 351	koszorúk - 0745-606-269
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351
- 0265/263-351	és halottszállítás - 0758-047-604
• Dora Optics	- 0733-553-976
- 0265/212-971	• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
• Dora Medicals	- 0265/262-907
• Radiológia, echográfia	
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446
• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
hidegtálok készítése	- 0365/404-664
• Prefektúra	- 0265/266-801
- 0365/400-401	
• RDS-RCS	

**Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.**

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A TORDAI CÉG alkalmaz SOFÓRT ÁRUKIHORDÁSRA. Tel. 0744-644-026. (68170)

A THEREZIA TEJGYÁR KARBANTARTÓ VILLANYSZERELŐT alkalmaz. Érdeklődni és jelentkezni a 0265/322-440, 0749-228-434 telefonszámokon vagy a therezia@therezia.ro e-mail-címen lehet. (68156)

**A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok
tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!**

LAKÁS

ELADÓ közös udvaron egy kétszobás ház. Tel. 0770-654-836. (24318)

MINDENFÉLE

HÁZTETŐ építését cserépből vagy lemezből, meszelést, kinti, benti munkákat és kisebb javításokat vállalunk. Tel. 0758-880-496. (24178)

VÁLLALUNK kinti-benti meszelést és bármilyen kisebb javítást. Nyugdíjasoknak 20% kedvezmény. Tel. 0748-337-661. (24235)

VÁLLALUNK azonnali kezdéssel építkezési munkát, tetőjavítást bármilyen anyagból, saját anyagból is, benti munkát, meszelést, fali-, padló-csempe lerakását, szigetelést, kerítéskészítést, vashegesztést, bádógosmunkát. Nyugdíjasoknak 12% kedvezmény. Tel. 0759-119-183, 0729-408-696, Nagy István. (24304)

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőjavítást, kerítés-, kapujavítást vagy készítést, kinti, benti meszelést, bármilyen kisebb vagy nagyobb építkezési vagy bádógosmunkát. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0748-087-920, András. (24234)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú szívvel emlékezünk október 31-én a nagyteremi id. TAKÁCS ILONÁRA.

**Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Emlékét őrzik gyermekei, unokái és azok családja. (24310-I)**

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal a szívünkben tudatjuk, hogy a szeretett gyermek, testvér, rokon,

ASZALOS IDA ILDIKÓ

**folyó hó 29-én, életének 56. évében elhunyt.
Drága halottunk temetése október 31-én, csütörtökön 13 órakor lesz a maroskeresztúri református temetőben. Nyugalma legyen csendes!**

A gyászoló család. (24324-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a nagyon szeretett feleség, testvér, nagynéni, sógornő, barát és jó szomszéd,

KRASSOWSKY JUDIT

**életének 66. évében megpihent.
Drága szerettünk temetése október 31-én, csütörtökön 13 órakor lesz a marosvásárhelyi katolikus temető felső kápolnájából.**

A gyászoló család. (24327-I)

DORA OPTICS

Családi kedvezmény!

-15%

szemüvegvásárlás
esetén.

www.doraoptics.ro 0733 553 976

Megjelent a 2025-ös Hargita kalendárium!

A kiadó szerint ez a csodák könyve csodálatos történetekről, helyekről és emberekről, egy olyan könyv, amely kicsikhez és nagyokhoz egyaránt szól.

Rejtvényeket, vicceket, meséket, recepteket tartalmaz, tehát mindenki talál benne neki tetsző olvasnivalót.

Kapható a régi Poșeta üzlet előtti főtéri újságárusnál.

Ára 29 lej.

RADIO KOKO

ONLINE STREAMING

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

XVII. IN MEMORIAM LEITMAN ZSOLT

TIBERIUS FESTIVAL

November 10-17 Noiembrie
Kulturpalota - Palatul Culturalii
Târgu Mureș - Marosvásárhely
Intrarea liberă / Ingyenes belépő / Free entrance

INTERNATIONAL CHAMBER MUSIC FESTIVAL

Gilles Apap - violon (0100)
Balint Janos - flüte (0100)
Frank van de Laar - piano (0100)
Gulyás Márta - piano (0100)
Bordós Kinga - piano (0100)
Munkacsi Dóra - piano (0100)
Anastasia Safonova - piano (0100)
Emanuela Szigeti - piano (0100)
Nagy Mózes - clarinet (0100)
Tomaz Mate - cello (0100)
David Tamas - violon (0100)
Kiss Peter - piano (0100)
Luisa Seño - flüte (0100)
Da vai duo (0100-0100)
Fidelio quartet (0100-0100-0100)
Filip Papa - violoncel (0100)
Skultety Maryna - cello (0100)
Quintus Saxophone Quartet (0100)
Luis Fernando Perez - piano (0100)
Francis Gallagher - violon / viola (0100)
Lakatos György - bassoon (0100)
Fejer Hunor - violon (0100)
Nagy Krisztina - piano (0100)
Fulei Balazs - piano (0100)
Christophe Alvarez - piano (0100)
Angletten quartet (0100)
Tiberius quartet (0100)
Kostyak Elod - cello (0100)
Kostyak Marton - double bass (0100)

Exhibition by
Bodoni Zsolt & Herman Levente

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

A metszés zsebkönyve

Gombászok kézikönyve

Gombászok kézikönyve

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Kultúrcsepp

CSÜTÖRTÖK 21⁰⁰

ETV ERDELY TV